

**CZAS DLA
STWORZENIA**

**Przewodnik po
obchodach Czasu dla
Stworzenia 2021**

**Dom dla
wszystkich?**

Odnowienie *Oikos*

Boga

Spis treści

<u>Wstęp</u>	<u>4</u>
<u><i>Komitet sterujący Czasu dla Stworzenia</i></u>	<u>4</u>
<u>Zaproszenie od przywódców religijnych do włączenia się w Czas dla Stworzenia</u>	<u>5</u>
<u><i>Członkowie Komitetu Doradczego Czasu dla Stworzenia</i></u>	<u>6</u>
<u>Temat przewodni Czasu dla Stworzenia 2021: Dom dla wszystkich? Odnowienie Oikos Boga</u>	<u>7</u>
<u>Modlitwa na Czas dla Stworzenia 2021</u>	<u>9</u>
<u>Logo Czasu dla Stworzenia 2021: Namiot Abrahama</u>	<u>10</u>
<u>Pomysły na Świątowanie Czasu dla Stworzenia</u>	<u>11</u>
<u><i>Zdjęcia i filmy</i></u>	<u>11</u>
<u><i>Media społecznościowe i blogi</i></u>	<u>11</u>
<u><i>Modlitwa i nabożeństwa</i></u>	<u>11</u>
<u><i>Ekumeniczne nabożeństwo ekumeniczne</i></u>	<u>12</u>
<u>Ekumeniczne nabożeństwo modlitewne z okazji Czasu dla Stworzenia</u>	<u>13</u>
<u><i>Wprowadzanie do niedzielnej liturgii tematów związanych ze stworzeniem i Namiotem Abrahama</i></u>	<u>13</u>
<u><i>Nabożeństwo na świeżym powietrzu</i></u>	<u>14</u>
<u><i>Spacer lub pielgrzymka dla stworzenia</i></u>	<u>14</u>
<u><i>Zaangażowanie w lokalną ekologię poprzez Egzamin Ziemi</i></u>	<u>14</u>
<u><i>Zachęcanie do zrównoważonego stylu życia</i></u>	<u>15</u>
<u><i>Wprowadzanie trwałych zmian w stylu życia na poziomie indywidualnym</i></u>	<u>15</u>
<u><i>Wprowadzanie trwałych zmian na poziomie instytucjonalnym</i></u>	<u>15</u>
<u><i>Wydarzenia związane ze zrównoważonym rozwojem</i></u>	<u>16</u>
<u>Rzecznictwo: Uczestnictwo i wspieranie kampanii nawołujących do ekologicznej odbudowy</u>	<u>17</u>
<u><i>Podjęmowanie działań</i></u>	<u>18</u>
<u>1. <i>Dołącz do globalnej kampanii poparcia</i></u>	<u>18</u>
<u>2. <i>Zaangażuj się w lokalne działania</i></u>	<u>18</u>
<u>3. <i>Dołącz do inicjatyw</i></u>	<u>19</u>
<u>4. <i>Zachęć instytucje do dezinvestycji</i></u>	<u>19</u>
<u><i>Podziel się swoim zaangażowaniem</i></u>	<u>19</u>
<u>Kalendarz Światowych wydarzeń</u>	<u>20</u>
<u><i>1 września: Nabożeństwo modlitewne online z okazji Dnia Stworzenia / Światowego Dnia Modlitwy o Ochronę Stworzenia</i></u>	<u>20</u>
<u><i>4 października: Święto św. Franciszka</i></u>	<u>20</u>

Dołącz do nas na portalach społecznościowych 21

Dowiedz się więcej o Czasie dla Stworzenia 22

Historia 22

Komitet sterujący 22

Współautorzy

24

Załącznik 1: Ekumeniczne Nabożeństwo Modlitewne na Czas dla Stworzenia

25

Załącznik 2: Zaangażuj się w swoją lokalną ekologię poprzez Egzamin Ziemi

33

Załącznik 3: Lista kontrolna do organizacji wydarzeń

35

Załącznik 4: Rozważania do czytań podczas Czasu dla Stworzenia

37

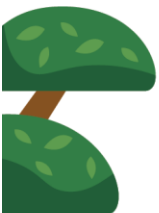
5 września XVIII Niedziela Zwykła / XIV po Trójcy Świętej OIKONOME:
SPRAWIEDLIWY DOM DLA WSZYSTKICH LUDZI 37

12 września XIX Niedziela Zwykła / XV po Trójcy Świętej OIKOLOGIE: MĄDROŚĆ
NASZEJ PLANETY 39

19 września XX Niedziela Zwykła / XVI po Trójcy Świętej WPROWADZANIE
POKOJU SPOSOBEM NA TWORZENIE DOMU 43

26 września XXI Niedziela Zwykła / XVII po Trójcy Świętej MODLITWA ZA NASZĄ
PLANETĘ I JEJ MIESZKAŃCÓW 46

3 października XXII Niedziela Zwykła / XVIII po Trójcy Świętej DOM I NADZIEJA NA
PRZYSZŁOŚĆ 49

Wstęp

Dziękujemy, że chcecie włączyć swoją wspólnotę w obchody Czasu dla Stworzenia. Każdego roku, od 1 września do 4 października, cała rodzina chrześcijańska jednoczy się na ogólnościatowym święcie modlitwy i działania na rzecz ochrony naszego wspólnego domu.

Jako naśladowcy Chrystusa z całego świata, wszyscy pełnimy wspólną rolę opiekunów Bożego stworzenia. Dostrzegamy, że nasz dobrobyt jest nierozdzielnie związany z jego dobrobytem. Cieszymy się z możliwości troszczenia się o nasz wspólny dom oraz o siostry i braci, którzy go z nami dzielą.

W tym roku tematem przewodnim obchodów jest **Dom dla wszystkich? Odnowienie *Oikos* Boga**.

Ten przewodnik pomoże Ci dowiedzieć się więcej o Czasie i zaplanować jego obchody. Więcej materiałów, w tym webinary, nabożeństwa modlitewne, grupa na Facebooku oraz zdjęcia są dostępne online. Odwiedź czasdlastworzenia.org, aby uzyskać dostęp do wszystkich materiałów.

Komitet Sterujący

actalliance

europaean christian environmental network

THE GLOBAL CATHOLIC CLIMATE MOVEMENT

Lausanne/WEA
Creation Care Network

THE LUTHERAN WORLD FEDERATION

DICASTERY FOR PROMOTING INTEGRAL HUMAN DEVELOPMENT

World Council of Churches

World Communion of Reformed Churches

Zaproszenie od przywódców religijnych do włączenia się w Czas dla Stworzenia

Nasi drodzy krewni w Jezusie, naszym Panu i Zbawicielu,

Począwszy od 1 września do 4 października, rodzina chrześcijańska świętuje wspaniały dar stworzenia. To globalne świętowanie odbyło się po raz pierwszy w 1989 r., kiedy Ekumeniczny Patriarchat Konstantynopolitański ustanowił Dzień Modlitw o Ochronę Stworzenia. Obecnie, święto jest obchodzone przez szeroką wspólnotę ekumeniczną. Modlitwa jest potężnym duchowym przeżyciem i narzędziem do poszerzania świadomości i wspierania przemieniających relacji i posług.

Tegoroczny temat przewodni brzmi: **Dom dla wszystkich? Odnowienie *Oikos* Boga.** Mamy nadzieję, że dzięki wspólnej pracy stworzymy szerszy horyzont biblijny i kosmologiczny, nie tylko po to, by czerpać pokrzepienie z tekstów Biblii, ale by wypracować nowy sposób postrzegania Pisma Świętego, życia i Ziemi w kontekście *oikos* Boga, oraz by docenić mądrość naszych niezliczonych sióstr i braci, którzy pomagają nam wszystkim odnawiać nasz świat rozumiany jako wzajemnie powiązana i współzależna globalna umiłowana wspólnota.

W Księdze Rodzaju Bóg ustanowił nad Ziemią *dome*, czyli sklepienie. Od tego słowa pochodzą takie słowa jak "dom" [*domicile*] i "domowy" [*domestic*]. Innymi słowy, Bóg umieszcza nas wszystkich - wszystkich ludzi, całe stworzone życie - pod tym samym dachem - wszyscy jesteśmy w domu, w *oikos* Boga. Bóg powierzył ludziom służebną rolę, aby dbali i kultywowali ten Boży *oikos*. Dr Martin Luther King, Jr. i inni nazwali *oikos* Boga "umiłowaną wspólnotą", wspólnotą, w której wszyscy są równymi członkami, choć każdy ma inną rolę.

Oikos jest domem dla wszystkich, jednak obecnie jest on zagrożony z powodu chciwości, wyzysku, braku szacunku, zaniedbania wzajemnych relacji oraz systematycznej degradacji. Całe stworzenie nieustannie krzyczy. Od początku rewolucji przemysłowej przestrzenie, w których możemy dostrzec Bożą moc stwórczą, wciąż się kurczą. Dziś już tylko skrawki ludzkiej świadomości dostrzegają Boga działającego na rzecz odnowy i uzdrowienia Ziemi. Zapomnieliśmy, że żyjemy w domu Boga, w *oikos*, w umiłowanej wspólnocie. Nasze fundamentalne relacje zostały w najlepszym wypadku zapomniane, w najgorszym - świadomie zanegowane.

Mamy jednak nadzieję i modlimy się o to, żebyśmy mogli stać się ponownie tą umiłowaną wspólnotą świadomego apostołstwa. Mamy nadzieję wyjść poza programowe i dydaktyczne aspekty życia ku życiu prorockiemu i duchowemu, ku działaniom i sposobom życia, które są kształtowane przez Jezusa.

Obyśmy byli mistrzami w odnowy życia, służebnymi przywódcami wszelkiego stworzenia w umiłowanej wspólnocie, w *oikos* Boga.

Z Bożą łaską, Członkowie Komitetu Doradczego Czasu dla Stworzenia

Członkowie Komitetu Doradczego Czasu dla Stworzenia:

Biskup Marc Andrus, Episkopalna Diecezja Kalifornii

Rev. Dr Dave Bookless, A Rocha

Rev. Ed Brown, Care of Creation and Lausanne Catalyst for Creation Care

Dr Celia Deane-Drummond, Dyrektor Laudato Si' Research Institute, Campion Hall, Uniwersytet Oxfordzki

Prałat Bruno-Marie Duffé, Sekretarz Watykańskiej Dykasterii ds. Integralnego Rozwoju Człowieka

Rev. Norm Habel, Projekt Czas dla Stworzenia, Adelaide

Biskup Nick Holtam, Biskup Salisbury, Klimatyczna grupa pracy Kościoła anglikańskiego p

Dr Hefin Jones, komitet wykonawczy World Communion of Reformed Churches

Metropolitan of Zimbabwe Serafim Kykotis, Greek Orthodox Archbishopric of Zimbabwe and Angola

Arcybiskup Mark Macdonald, National Indigenous Anglican Bishop, Anglikański Kościół Kanady

O. Martin Michalíček, Sekretarz generalny Consilium Conferentiarum Episcoporum Europae

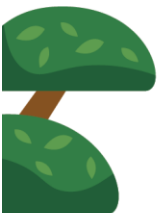
Mr. Marcelo Leites, Sekretarz generalny World Student Christian Federation

S. Patricia Murray, Sekretarz wykonawcza International Union Superiors General

Dr Alexandros K. Papaderos, Doradca Ekumenicznego Patriarchatu Konstantynopola

Dr Paulo Ueti, Doradca teologiczny i dyrektor na region Ameryki Łacińskiej w Anglican Alliance

Dr Ruth Valerio, Dyrektor Global Advocacy and Influencing, Tearfund

Temat przewodni Czasu dla Stworzenia 2021:

Dom dla wszystkich? Odnowienie *Oikos* Boga

Każdego roku ekumeniczny komitet sterujący, który opracował niniejszy przewodnik, proponuje temat przewodni Czasu dla Stworzenia. Temat na rok 2021 brzmi: **Dom dla wszystkich? Odnowienie *Oikos* Boga.**

Psalmista oznajmia: "Do Pana należy Ziemia i to, co ją napęlnia". Ten psalm zawiera w sobie dwa wyznania wiary. Pierwszym jest to, że każde stworzenie należy do wspólnoty ziemskiej. Drugie, że cała ta wspólnota należy do Stwórcy. Greckie słowo określające tę ziemską wspólnotę to *oikos*. *Oikos* jest korzeniem słowa *oikoumene*, czyli ekumeniczny, które to słowo z kolei opisuje nasz "wspólny dom", jak nazywa go papież Franciszek w *Laudato Si'*. Nasz wspólny dom, Ziemia, należy do Boga, a każde umiłowane stworzenie należy do tego wspólnego *oikos*.

Poprzez zakorzenienie naszego tematu w koncepcji *oikos*, wskazujemy na integralną sieć relacji, które podtrzymują dobrobyt Ziemi. Słowo ekologia (*oikologia*) opisuje relacje pomiędzy zwierzętami, roślinami, organizmami pozbawionymi świadomości i minerałami. Każdy ten element odgrywa istotną rolę w utrzymaniu równowagi tej ukochanej społeczności. Każda istota jest ważna i przyczynia się do zdrowia i odporności tego bioróżnorodnego ekosystemu, w którym żyje. Ludzie mają swoje właściwe miejsce w ramach tej ziemskiej społeczności. Jesteśmy stworzeni z tego samego materiału, z którego zbudowana jest Ziemia i jesteśmy pod opieką towarzyszących nam stworzeń i ziemi.

Relacje międzyludzkie mają również znaczenie ekologiczne. Stosunki ekonomiczne (*oikonomia*), społeczne i polityczne wpływają na równowagę całego stworzenia. Wszystko, co wytwarzamy, wykorzystujemy i produkujemy, ma swoje źródło w Ziemi, czy to na bazie minerałów, roślin czy zwierząt. Nasze nawyki związane z konsumpcją energii i dóbr wpływają na odporność systemów planetarnych oraz na zdolność Ziemi do samoleczenia i podtrzymywania życia. Ekonomiczne i polityczne relacje mają bezpośredni wpływ na rodzinę ludzką i na więcej niż ludzkich członków Bożego *oikos*. Księga Rodzaju 2,15 przypomina nam, że pośród stworzeń dzielących z nami Ziemię, Stwórca dał ludziom specjalne powołanie do pielęgnowania i strzeżenia Bożego *oikos*.

Utrzymywanie sprawiedliwych relacji ekologicznych, społecznych, ekonomicznych i politycznych wymaga naszej wiary, rozsądku i mądrości. Przez wiarę przyłączamy się do Psalmisty, starając się pamiętać, że nie jesteśmy zarządcami nieożywionego stworzenia, ale opiekunami dynamicznej i żywej wspólnoty stworzenia. Ziemia i wszystko, co ją napęlnia, nie jest czymś oczywistym - jest to dar powierzony nam w zaufaniu. Jesteśmy powołani nie do rządzenia, ale do ochrony. Dzięki rozumowi rozeznajemy, jak najlepiej ochronić warunki życia i tworzyć ekonomiczne, technologiczne i polityczne struktury, które są zakorzenione w ekologicznych granicach naszego wspólnego domu. Dzięki mądrości zwracamy szczególną uwagę na naturalne systemy i procesy, na odziedziczone i rdzenne tradycje oraz na Boże objawienie się poprzez Słowo i Ducha.

Od stuleci ludzie (anthropoi) porządkują życie i ekonomię według logiki rynków, a nie granic Ziemi. Ta fałszywa logika wykorzystuje oikos Boga i czyni stworzenie środkiem do celów ekonomicznych lub politycznych. Obecna eksploatacja ziemi, roślin, zwierząt i minerałów dla zysku powoduje utratę siedlisk, które są domem dla milionów gatunków, w tym ludzi, których domy są zagrożone z powodu kryzysu klimatycznego, strat i zniszczeń. Rozum mówi nam, że w epoce antropocenu, ekologiczna i społeczna destabilizacja i wykluczenie powodują obecny kryzys klimatyczny i zaostrzają niestabilność ekologiczną. Mądrość pozwala nam znaleźć odpowiedzi i sposoby na zbudowanie zielonych ekonomii życia i sprawiedliwych systemów politycznych, które podtrzymałyby życie planety i ludzi.

Dzięki wierze ufamy, że Duch Boży nieustannie odnawia oblicze Ziemi. Jeśli będziemy pamiętać o tej fundamentalnej nadziei, nasze chrzcielne powołanie uczyni nas wolnymi i umożliwi nam powrót do naszego ludzkiego przeznaczenia, jakim jest uprawa i pielęgnowanie Bożego ogrodu. W Chrystusie Bóg wzywa nas do uczestnictwa w odnawianiu całej zamieszkałej Ziemi, zapewniając miejsce dla każdego stworzenia i przywracając sprawiedliwe relacje w obrębie całego stworzenia.

Podczas liturgicznego Czasu dla Stworzenia, ekumeniczna rodzina chrześcijańska wzywa wszystkie rodziny i społeczeństwa do pokuty i przekształcenia naszych systemów politycznych, społecznych i ekonomicznych ku sprawiedliwym, zrównoważonym ekonomiom życia, które szanują życiodajne granice ekologiczne naszego wspólnego domu.

Mamy nadzieję, że tegoroczny Czas dla Stworzenia odnowi naszą ekumeniczną jedność, zgodną z naszym chrzcielnym powołaniem do troski i podtrzymywania ekologicznego rozwoju, który sprawi, że wszystkie stworzenia znajdą swój dom, w którym będą mogły rozkwitać i uczestniczyć w odnowieniu Bożego *oikos*.

Modlitwa na Czas dla Stworzenia 2021

Stwórcu wszystkiego,

Jesteśmy wdzięczni, że w Twojej komunii miłości stworzyłeś naszą planetę, aby była domem dla wszystkich. W swojej Świętej Mądrości uczyniłeś Ziemię, aby rodziła różnorodność istot żywych, które wypełniły glebę, wodę i powietrze. Każda część stworzenia chwali Cię w swoim bycie i troszczy się o siebie nawzajem z własnego miejsca w sieci Życia.

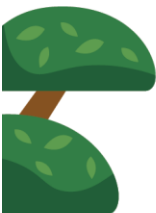
Wraz z psalmistą wychwalamy Cię za to, że w Twoim domu "nawet wróbel dom sobie znajduje i jaskółka gniazdo, gdzie złoży swe pisklęta". Pamiętamy, że wzywasz ludzi do tego, aby uprawiali Twój ogród w sposób, który szanuje godność każdego stworzenia i zabezpiecza ich miejsce w obfitości Życia na Ziemi.

Wiemy jednak, że nasza chęć posiadania władzy popycha planetę poza jej granice. Nasza konsumpcja nie jest zgodna z harmonią i rytmem samoleczenia Ziemi. Siedliska stają się jałowe lub zanikają. Gatunki giną, a systemy przestają działać. Tam, gdzie dawniej rafy koralowe, nory, szczyty gór i głębiny oceanów tętniły życiem i wzajemnymi zależnościami, dziś znajdują się mokre i suche pustynie, które są martwe, jakby nigdy nie stworzone. Ludzkie rodziny są wysiedlane z powodu niebezpieczeństwa i konfliktów, migrują w poszukiwaniu pokoju. Zwierzęta uciekają przed pożarami, wylesianiem i głodem, wędrują w poszukiwaniu nowego miejsca, gdzie mogłyby znaleźć dom, by odchowić młode i żyć.

Prosimy Cię, aby w tym Czasie dla Stworzenia tchnienie Twego twórczego Słowa poruszyło nasze serca, jak stało się to dawniej w wodach naszych narodzin i chrztu. Daj nam wiarę, abyśmy podążali za Chrystusem do właściwego nam miejsca w umiłowanej przez Ciebie wspólnocie. Oświeć nas łaską, abyśmy potrafili odpowiedzieć na Twoje przymierze i wezwanie do troski o nasz wspólny dom. Rozraduj nasze serca świadomością, że poprzez uprawianie i pielęgnowanie uczestniczymy z Twoim Duchem Świętym w odnowieniu oblicza Twojej Ziemi i zapewnieniu domu dla wszystkich.

W imię Jezusa Chrystusa, który przyszedł, aby głosić dobrą nowinę wszelkiemu stworzeniu.

Amen.

Logo Czasu dla Stworzenia 2021: Namiot Abrahama

Symbolem tegorocznego Czasu dla Stworzenia jest namiot Abrahama, oznaczający "Dom dla wszystkich".

Abraham i Sara przyjęli do swojego namiotu troje obcych ludzi, którzy okazali się być Bożymi aniołami (Rdz 18). Tym samym stworzyli dom dla wszystkich, a ich gest radykalnej gościnności stał się źródłem wielkiego błogosławieństwa.

Namiot Abrahama jest symbolem naszego ekumenicznego wezwania do nieustannej troski o stworzenie rozumianej jako akt radykalnej gościnności. Polega on na zapewnieniu miejsca wszystkim stworzeniom, ludzkim i nie tylko, w naszym wspólnym domu, miejscu zamieszkania (*oikos*) Boga.

Podczas tego Czasu dla Stworzenia zapraszamy do rozbicia "namiotu Abrahama" w przykościelnym ogrodzie lub na terenie zielonym, na znak gościnności dla wszystkich wykluczonych istot. Warto zorganizować wspólną modlitwę w intencji najbardziej bezbronnych członków społeczności. Możesz przynieść do namiotu elementy stworzenia, aby modliły się razem z wami. Namiot może być również obecny symbolicznie podczas wydarzeń lub nabożeństw w ramach Czasu dla Stworzenia jako wyraz chęci wspólnoty, która chce stworzyć dom dla wszystkich.

Namiot Abrahama był prawdopodobnie otwarty z wielu stron, tak, by każdy przybysz czuł się mile widziany. Namiot jest często emblematem dialogu, szczególnie pomiędzy monoteistycznymi religiami wywodzącymi się od Abrahama. Obecnie jest znakiem naszego międzywyznaniowego i interdyscyplinarnego wezwania do tworzenia bezpiecznych przestrzeni dialogu i rozeznawania.

Namiot symbolizuje miejsce schronienia lub ucieczki. Jest dla nas łącznikiem z bezdomnymi, uchodźcami i wszystkimi, którzy przemieszczają się i są zmuszeni do zmiany miejsca zamieszkania z powodu skutków zmian klimatycznych. Psalm 84 przypomina nam, że w domu Bożym (*oikos*) nawet wróbel znajduje dom, aby zbudować gniazdo i złożyć w nim swoje jaja.

W Ewangelii wg św. Jana 1, 14 czytamy, że "Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas". Symbol namiotu może nam przypominać o tym, że Jezus przyszedł, aby zamieszkać pośród nas na znak Bożej miłości. Miłość jest źródłem naszej wiary, która zobowiązuje nas do kochania naszych bliźnich poprzez pracę i pielęgnowanie naszego wspólnego domu.

Namiot jest również znakiem prostoty. Zwłaszcza wśród osób młodych, namiot i plecak symbolizują to, co najważniejsze, wystarczalność, życie w granicach naszych możliwości i swobodne poruszanie się po ziemi. Podobnie jak dzisiejsi nomadzi i ludzie prowadzący częściowo wędrowny tryb życia, Abraham i Sara wiedzieli, co to znaczy być bezbronnymi, zdanymi na dobroć ziemi, wiedzieli również jak żyć z poszanowaniem dla jej rytmu, pełni ufności. Namiot jest atrybutem wdzięcznego pielgrzyma, który wie, że powinniśmy stąpać lekko podczas naszej ziemskiej pielgrzymki.

Pomysły na świętowanie Czasu dla Stworzenia

Czas dla Stworzenia jest okazją do odnowienia naszej relacji ze Stwórcą i całym stworzeniem poprzez świętowanie, nawracanie się i podjęcie zobowiązań. Jest to coroczne wydarzenie ekumeniczne, podczas którego modlimy się i działamy na rzecz naszego wspólnego domu jako jedna chrześcijańska rodzina.

Istnieje wiele różnych sposobów na świętowanie tego czasu. Ekumeniczna sieć Czasu dla Stworzenia przygotowała kilka pomysłów, które są dostępne poniżej. Zachęcamy do odwiedzenia stronieczasdlastworzenia.org, gdzie można znaleźć inne pomysły i kampanie, w tym inicjatywy przeznaczone dla poszczególnych denominacji.

Przy planowaniu swojego wydarzenia, pamiętaj, aby zarejestrować je na stronieczasdlastworzenia.org. Kiedy się zarejestrujesz, Twoja inicjatywa będzie widoczna na światowej mapie Czasu dla Stworzenia, dzięki czemu zainspirujesz innych i zwiększysz frekwencję. Oprócz tego, otrzymasz od nas dodatkowe materiały.

Niezależnie od tego, jak będziesz świętować, podziel się swoim doświadczeniem!

Zdjęcia i filmy

- Koniecznie zrób zdjęcia, na których pokażesz swoją społeczność w akcji. Twoje zdjęcia zostaną udostępnione ludziom na całym świecie i mogą stać się inspiracją do modlitwy i działania na rzecz ochrony stworzenia. *(Poproś uczestników o zgodę na udostępnianie zdjęć i unikaj robienia zdjęć dzieciom bez zgody ich rodziców/opiekunów).* Prosimy o zamieszczanie zdjęć na stronieczasdlastworzenia.org.

Media społecznościowe i blogi

- Publikuj zdjęcia i historie zarówno podczas planowania, jak i w trakcie obchodów. Pamiętaj, aby oznaczyć swoje posty lub tweety hasztagiem #CzasdlaStworzenia, a pojawią się one na stronie Czasu dla Stworzenia.
- Dołącz do naszej anglojęzycznej społeczności na Facebooku i podziel się swoimi doświadczeniami.
- Napisz wpis na blogu na temat obchodów Czasu dla Stworzenia w Twojej społeczności.

Modlitwa i nabożeństwa

Modlitwa jest w centrum naszego chrześcijańskiego życia. Wspólna modlitwa pogłębia naszą relację z wiarą i przynosi nowe dary Ducha Świętego. Jezus nauczał: "Gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich" (Mt 18, 20).

Poniższe sugestie pomogą ci w przygotowaniu modlitwy lub nabożeństwa w ramach Czasu dla Stworzenia.

Ekumeniczne nabożeństwo modlitewne

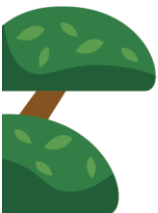
Zorganizowanie nabożeństwa modlitewnego jest prostym i pięknym sposobem na świętowanie. Jakkolwiek nabożeństwo modlitewne w obrębie twojej wspólnoty kościelnej jest mile widziane, tegoroczny Czas dla Stworzenia stwarza wspaniałą okazję do nawiązania kontaktu z chrześcijanami spoza twojej denominacji lub sieci.

Jeśli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z lokalnymi wspólnotami chrześcijańskimi innych wyznań niż twoje i zapytaj duchownych lub koordynatorów, czy nie zechcieliby podjąć się współorganizowania nabożeństwa modlitewnego z okazji Czasu dla Stworzenia. Jeśli wyślesz e-mail, pamiętaj, by podzielić się linkiem do [strony internetowej](#) Czasu dla Stworzenia i podać podstawowe informacje.

W świetle tegorocznego tematu przewodniego zastanów się, w jaki sposób możesz świadomie uwzględnić potrzeby i uczestnictwo najbardziej bezbronnych osób w twojej społeczności. Możesz również pomyśleć o przeprowadzeniu zbiórki na rzecz konkretnej kwestii.

Zacznij od sporządzenia listy kontrolnej wydarzenia. Poproś wszystkie uczestniczące społeczności o nagłośnienie akcji. Informowanie o wydarzeniu za pośrednictwem mediów społecznościowych, w prasie i na stronach internetowych zapewni dobrą frekwencję i zaowocuje zróżnicowanym i dynamicznym świętowaniem. Przykładowe ulotki, teksty do biuletynów i ogłoszenia z ambony są dostępne w Internecie. Poproś osobę duchowną lub grupę osób duchownych z zaangażowanych kościołów do poprowadzenia nabożeństwa modlitewnego.

Nabożeństwo modlitewne zamieszczone w Przewodniku po obchodach zostało opracowane na potrzeby Czasu dla Stworzenia 2021. Możesz je wykorzystać i dostosować do swoich potrzeb.

Ekumeniczne nabożeństwo modlitewne z okazji Czasu dla Stworzenia

Ekumeniczna grupa robocza opracowała porządek nabożeństwa oparty na tegorocznym temacie przewodnim: Dom dla wszystkich? Zachęcamy do odprawienia nabożeństwa na rozpoczęcie i zakończenie Czasu dla Stworzenia oraz podczas wydarzeń organizowanych w ramach obchodów. Możecie również włączyć je do porządku modlitw waszej wspólnoty na przestrzeni całego Czasu dla Stworzenia.

Oprócz kilku ekumenicznych źródeł, modlitwa na rok 2021 powstała w oparciu o modlitwy z tradycji rdzennych chrześcijan. W tym kontekście, wyrażenie "ludzie" czy "ludy" odnosi się do wszystkich gatunków, minerałów, a nawet gwiazd na niebie. Wśród tych ludów jest gatunek ludzki, rośliny, ludzie czworonożni, latający i pływający, ludzie-skały, ludzie-gwiazdy i wiele innych. Wszystkie "ludy" powinny odnaleźć swój dom w *oikos* Boga.

Przygotowując się do nabożeństwa modlitewnego, pomyśl o rozbiciu "Namiotu Abrahama" jako wyrazu chęci wspólnoty do stworzenia domu dla wszystkich. Możesz również zaaranżować przestrzeń przy użyciu elementów pochodzących z natury, które będą reprezentować ziemię i inne "ludy" umiłowanej wspólnoty, będących również mieszkańcami twojej okolicy.

Pełny tekst nabożeństwa w formie [dokumentu online jest dostępny pod tym linkiem](#), jak również [w załączniku na końcu tego Przewodnika po obchodach](#).

Wprowadzanie do niedzielnej liturgii tematów związanych ze stworzeniem i Namiotem Abrahama

Zachęć swojego duszpasterza, aby podczas Czasu dla Stworzenia wygłosił kazanie na temat stworzenia lub włączył tematy związane ze stworzeniem do modlitw i rozważań biblijnych. W każdym tygodniu, czytania lekcjonarzu dają okazję do zgłębienia tematu Czasu dla Stworzenia. [Tutaj znajdziesz refleksje](#) na temat czytań ze Starego Testamentu, Psalmów, Listów i Ewangelii czytanych w każdym tygodniu Czasu dla Stworzenia. Więcej pomysłów można znaleźć na stronie <http://sustainable-preaching.org/sermon-suggestions/>

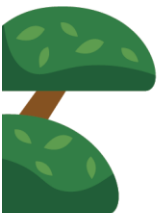
Pomyśl o tym, jak tematyka stworzenia może być włączona w inne części liturgii, takie jak procesja, ofiarowanie darów, modlitwa eucharystyczna, nauczanie dzieci i inne.

Pomyśl o rozbiciu "namiotu Abrahama" w kościele lub ogrodzie przykościelnym na znak gościnności wobec wszystkich wykluczonych istot. Warto zorganizować wspólną modlitwę w intencji najbardziej bezbronnych członków społeczności. Namiot może być również obecny podczas liturgii przez cały Czas dla Stworzenia jako wyraz intencji wspólnoty, która chce stworzyć dom dla wszystkich.

Nabożeństwo na Świeżym powietrzu

Aby w pełni uczcić Boże stworzenie, jeśli to możliwe, dobrze jest przenieść nabożeństwo poza budynek i oddawać cześć Bogu w otoczeniu Jego stworzenia, które już teraz wielbi Go w wymowny sposób. Każde stworzenie, nawet góry, rzeki i drzewa wielbią Pana po prostu robiąc to, do czego Bóg je stworzył. Warto wybrać miejsce, które ma znaczenie dla środowiska naturalnego. Jeśli jest to miejsce piękne pod względem przyrodniczym, skoncentrujcie się na dziękczynieniu Bogu i zobowiązaniu się do ochrony tego miejsca i podobnych obszarów. Jeśli w tym miejscu środowisko naturalne jest degradowane, nacisk należy położyć na wyznanie naszych grzechów środowiskowych i zaangażowanie się w działania uzdrawiające i odbudowujące.

- W zależności od wybranego sposobu sprawowania modlitwy oraz warunków pogodowych, spróbuj zorganizować nieformalne nabożeństwo lub krótką Eucharystię, która może być wkomponowana w ekumeniczne nabożeństwo modlitewne proponowane w tym Przewodniku, lub w inne liturgie skoncentrowane na stworzeniu.
- Podczas ofiarowania, poproście dzieci i dorosłych, aby zebrali przedmioty lub symbole pochodzące z natury i zanieśli je do ołtarza jako "owoc ziemi i pracy rąk ludzkich" obok chleba i wina.
- Pomódlcie się przez chwilę w ciszy, aby bez słów wsłuchać się i dołączyć do pieśni uwielbienia stworzenia.
- Zamiast kazania, podzielcie się na grupy na krótkie rozważania biblijne.
- Pomyśl o rozbiciu "namiotu Abrahama" - namiotu w kościele lub lokalnym ogrodzie na znak gościnności wobec wszystkich wykluczonych istot. Zaproś ludzi do modlitwy w intencji i razem z bezbronniymi członkami społeczności. Namiot może być również obecny podczas liturgii lub wydarzeń w trakcie Czasu dla Stworzenia jako symbol chęci wspólnoty do stworzenia domu dla wszystkich.

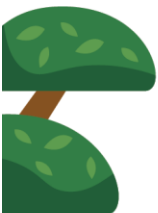
Spacer lub pielgrzymkę dla stworzenia

Możesz zaplanować spacer kontemplacyjny, podczas którego będziecie medytować nad darem Bożego stworzenia i zastanawiać się, jak możemy na niego odpowiedzieć, by być w głębszej komunii z całym stworzonym życiem. Możesz też zorganizować pielgrzymkę do miejsca o znaczeniu ekologicznym lub do miejsca, które jest świadectwem niesprawiedliwości ekologicznej lub społecznej. Podczas drogi możecie studiować fragmenty Pisma Świętego o tematyce ekologicznej lub odmawiać modlitwy, takie jak ten [ekologiczny różaniec](#). Wasza pielgrzymka może również zakończyć się nabożeństwem modlitewnym lub rachunkiem sumienia wobec Ziemi.

Zaangażowanie w lokalną ekologię poprzez Egzamin Ziemi

Egzamin Ziemi jest rodzajem rachunku sumienia, który pozwala modlitewnie skupić się na danym przedmiocie lub trwać w modlitewnym zachwycie. Zapraszamy do refleksji nad Bożą obecnością i dobrocią tego, co dostrzegasz. Pomoże Ci w tym seria pytań, którą przygotowaliśmy na tę okazję. Podczas tegorocznego Czasu dla Stworzenia, poświęć trochę czasu na kontemplację jakiejś części swojej lokalnej ekologii. Jest to ćwiczenie, które możesz wykonać sam lub z grupą.

Wybierz miejsce na łonie natury lub na terenach rolniczych. Może to być na przykład las, rzeka, miejska ulica z terenem naturalnym, park miejski, pole rolnika lub wzgórze. Znajdź przestrzeń do odpoczynku na tym miejscu lub w jego pobliżu. Przystąp do modlitwy w sposób, który jest dla ciebie naturalny. Zaproś Świętą Mądrość, aby otworzyła oczy twojego serca. Kiedy będziesz gotowy, ten Przewodnik poprowadzi cię w tej duchowej praktyce. Możesz skorzystać z linku do strony internetowej lub z załącznika w Przewodniku po obchodach.

Zachęcanie do zrównoważonego stylu życia

Wprowadzanie trwałych zmian w stylu życia na poziomie indywidualnym

Czas dla Stworzenia jest wspaniałą okazją do zastanowienia się nad tym, jak nasz styl życia wpływa na środowisko oraz do zobowiązania się rozpoczęcia bardziej zrównoważonego stylu życia. Dobra wiadomość jest taka, że dokonując bardziej zrównoważonych wyborów w zaledwie kilku obszarach, można dokonać znacznych zmian w ogólnym rozrachunku. Jak mówi przysłowie: "Żyjmy prosto, aby inni mogli po prostu żyć". Życie w prosty sposób to metoda na zapewnienie, że nasza planeta będzie prawdziwym domem dla wszystkich.

- Oblicz swój ślad węglowy za pomocą kalkulatora online [takiego jak ten](#).
- Dołącz do wyzwania o zrównoważonym rozwoju, przygotowanego specjalnie na Czas dla Stworzenia, które każdego tygodnia będzie poruszało tematy związane z dietą, energią, konsumpcjonizmem i transportem. (sprawdź szczegóły na stronie Czasu dla Stworzenia)
- Zachęć osoby z twojej społeczności do stworzenia małej grupy w ramach której będziecie się wspólnie modlić, medytować i wzajemnie wspierać.

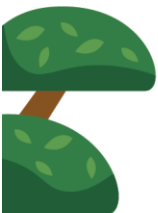
Wprowadzanie trwałych zmian na poziomie instytucjonalnym

Zmiany na poziomie instytucjonalnym mogą mieć ogromny wpływ i skutkować wymiernym zmniejszeniem negatywnego wpływu na środowisko. W ramach instytucji, warto pomyśleć nad:

- Wykorzystaniem [Roadmap for Congregations, Communities and Churches for an Economy of Life and Ecological Justice](#) [*Mapy działań dla zgromadzeń, wspólnot i kościołów na rzecz ekonomii życia i sprawiedliwości ekologicznej*] opracowanej przez Światową Radę Kościołów, aby pomóc zmienić sposób, w jaki traktujemy gospodarkę i nasze ekologiczne otoczenie.
- Przeprowadzeniem [audytu energetycznego](#) obiektów waszej instytucji, aby przyjrzeć się kluczowym obszarom, takim jak ogrzewanie, oświetlenie, wentylacja i izolacja, które dają wiele możliwości natychmiastowej redukcji śladu węglowego.
- Wiele sieci kościelnych posiada obecnie platformy wspierające rodziny, kościoły i kongregacje, które chcą wprowadzić zmiany w zakresie zrównoważonego rozwoju. A Rocha stworzyła [Eco-Church](#). Kościół Episkopalny podjął [następujące zobowiązanie](#). Watykan uruchamia interaktywną [Platformę Działań Laudato Si](#), która będzie wspierać instytucje i rodziny katolickie w ocenie ich wpływu na środowisko i w podejmowaniu działań w wielu dziedzinach.

Wydarzenia związane ze zrównoważonym rozwojem

- Zorganizuj **sprzątanie plaży lub szlaków wodnych** podczas Międzynarodowej Akcji Sprzątania Wybrzeży we wrześniu. A Rocha oferuje [pakiet narzędzi](#) pomocnych w organizacji sprzątania plaży.
- Możesz nawet pójść o krok dalej i przeprowadzić [audyt producentów tworzyw sztucznych](#). Jest to inicjatywa naukowa zorganizowana przez organizację Break Free from Plastics, która polega na liczeniu i dokumentowaniu marek znajdujących się na plastikowych odpadach zebranych podczas sprzątania, co ma pomóc w zidentyfikowaniu firm odpowiedzialnych za zanieczyszczenie środowiska tworzywami sztucznymi.
- Zorganizuj wydarzenie edukacyjne, podczas którego podasz [posiłek przyjazny dla klimatu!](#)
- Załóż [społeczny ogródek warzywny](#) i zaproś lokalną społeczność do korzystania z niego. [Tutaj](#) możesz sprawdzić, jak stworzyć ogród przyjazny środowisku.
- Pomyśl nad zorganizowaniem ekumenicznej [akcji sadzenia drzew](#), połączonej z [nabożeństwem modlitewnym](#). Wskazówki odnośnie tego, jak wybrać drzewo i miejsce sadzenia znajdziesz [tutaj](#). Możesz połączyć to wydarzenie z akcją [75 drzew na rzecz zrównoważonego rozwoju, aby wesprzeć inicjatywę ONZ w sprawie zmian klimatycznych](#).
- **Wspieraj rozwój zdrowych siedlisk**, aby pomóc w odnowieniu lokalnych terenów i podtrzymać lokalną bioróżnorodność, takie jak [Siedlisko Świętej Kateri](#). Więcej informacji na ten temat można znaleźć w [World Wildlife Fund Biodiversity Toolkit](#).

Rzecznictwo: Uczestnictwo i wspieranie kampanii nawołujących do ekologicznej odbudowy

Temat przewodni Czasu dla Stworzenia 2021 brzmi: Dom dla wszystkich?: Odnowienie *Oikos* Boga. Temat ten wpisuje się w globalne wezwanie do uznania, że "do Pana należy Ziemia i wszystko, co ją napęlnia". Oznacza to, że każde stworzenie należy do wspólnoty Ziemi, a cała ta wspólnota należy do Stwórcy, my zaś jesteśmy powołani do roli opiekunów, którzy mają dbać o nasz wspólny dom w integralny i ekologicznie zrównoważony sposób. Rok 2021 jest "super rokiem" na podjęcie śmiałych działań w związku z kryzysem klimatycznym i bioróżnorodności oraz globalną pandemią, które obecnie dotyczą nasz wspólny dom. Wszystkie te kryzysy zostały wywołane przez ludzkie nadużycia i brak wzajemnej współpracy. Wiele prac naukowych wykazało, że zniszczenie naturalnych ekosystemów zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia w przyszłości pandemii takich jak Covid-19. Bieżący rok jest decydującym momentem, aby doprowadzić do ustalenia ambitnych celów i nadania impetu ich realizacji podczas międzynarodowych negocjacji na dwóch posiedzeniach Konferencji Stron Organizacji Narodów Zjednoczonych (COP). Pierwsze spotkanie odbędzie się w październiku i będzie poświęcone kwestii bioróżnorodności, a drugie, organizowane w listopadzie, będzie poświęcone zmianom klimatycznym.

Pierwsza COP, czyli Konwencja o bioróżnorodności, odbędzie się w dniach 11-24 października 2021 r. Ze względu na to, że społeczność światowa nie osiągnęła celów Aichi w zakresie zarządzania bioróżnorodnością ustalonych dziesięć lat temu, podczas COP 15 opracowywane będą Globalne ramy bioróżnorodności na okres po 2020 r.. Drugie spotkanie, zaplanowane w dniach 1-12 listopada 2021 r., to COP 26 dotycząca zmian klimatu, na którym mają zostać przyjęte nowe krajowe zobowiązania do walki z kryzysem klimatycznym w ramach porozumienia paryskiego. Poważne kryzysy, którym mają zaradzić te posiedzenia COP, są ze sobą głęboko i integralnie powiązane, podobnie jak ich rozwiązania.

Oto kilka kluczowych postulatów skierowanych rządów w związku z konferencjami COP:

- Zapewnienie, że prawa człowieka, sprawiedliwość społeczną i integralność stworzenia znajdują się w centrum działań podejmowanych w odpowiedzi na obecny kryzys związany z klimatem, zdrowiem publicznym i bioróżnorodnością.
- Rządy muszą wdrożyć rozwiązania, które na pierwszym miejscu postawią ochronę ludzi, planety i całej przyrody, w tym naturalnych ekosystemów, a nie zysk. Rozwiązania muszą nadawać priorytet potrzebom osób ubogich i marginalizowanych.
- Wszystkie rządy muszą zobowiązać się do powstrzymania utraty bioróżnorodności, a od 2030 roku do jej odbudowy na całym świecie.
- Wszystkie rządy muszą podjąć pilne działania w celu ograniczenia globalnego ocieplenia do docelowego poziomu 1,5°C oraz wprowadzić przepisy prawne, polityki i środki umożliwiające osiągnięcie tego celu w sposób zrównoważony.

- Rządy muszą wprowadzić polityki i przepisy prawne, które pozwolą na jak najszybsze osiągnięcie ogólnoświatowej zerowej emisji netto, czyli neutralności emisyjnej. Działania powinny obejmować stopniowe odchodzenie od paliw kopalnych, inwestowanie w odnawialną i przyjazną dla środowiska energię dostępną dla wszystkich oraz ochronę i odbudowę naturalnych ekosystemów. Kraje o wysokiej emisji muszą przejąć inicjatywę zgodnie z zasadą wspólnej, ale zróżnicowanej odpowiedzialności.
- W centrum działań na rzecz klimatu, rządy powinny umieścić neutralne pod względem emisji gazów cieplarnianych rozwiązania oparte na zasobach naturalnych, aby przede wszystkim zwiększyć odporność społeczności (w tym ludności tubylczej) na skutki zmian klimatu. Te działania powinny opierać się na lokalnych sposobach ochrony i odbudowywaniu ekosystemów.
- Konieczne jest pilne i znaczące zwiększenie finansowania działań klimatycznych przeprowadzanych w krajach i społecznościach szczególnie podatnych na kryzys, które jako pierwsze doświadczają skutków katastrofy klimatycznej.

Bardziej szczegółowe postulaty dotyczące COP 15 i COP 26 można znaleźć na stronie Czasu dla Stworzenia.

Podejmowanie działań

Obecny czas jest momentem *kairos* dla wszystkich chrześcijan, kiedy to mogą powstać i poprzeć odważne dążenia do ocalenia naszego wspólnego domu. Biorąc pod uwagę to, że obie COP odbędą się po zakończeniu Czasu dla Stworzenia, nie mogliśmy wyobrazić sobie bardziej odpowiedniej chwili na mobilizację.

Proponujemy następujące inicjatywy, dzięki którym Kościoły chrześcijańskie mogłyby wesprzeć międzynarodowe starania na rzecz sprawiedliwych i ambitnych rezultatów w zakresie bioróżnorodności i klimatu.

1. Dołącz do globalnej kampanii poparcia

- Przyłącz się do kampanii "Módl się i działaj dla sprawiedliwości klimatycznej" w okresie poprzedzającym COP26 <https://www.prayandact4climate.org/>. Kampania ta łączy ludzi wierzących, aby wspólnie działali i modlili się o sprawiedliwość klimatyczną.
- Dołącz do [katolickiej petycji](#) poświęconej kryzysowi klimatu i bioróżnorodności w czasie przygotowań do COP 15 i COP 26.

2. Zaangażuj się w lokalne działania

- Lokalni decydenci, tacy jak prezydenci miast, radni, przywódcy kościołni, członkowie rządów lub parlamentów krajowych i inni decydenci mogą być

zaangażowani w podejmowanie decyzji mających wpływ na klimat i bioróżnorodność. Możecie wpłynąć na decyzje zarówno na szczeblu lokalnym, jak i ogólnoswiatowym, rozmawiając o tych sprawach z lokalnymi i krajowymi decydentami. Zadzwoń do ich biura, wyślij e-maila lub zorganizuj spotkanie, aby przedstawić swoje uwagi.

- Pomyśl o przygotowaniu oświadczenia dotyczącego twoich obaw związanych z klimatem i bioróżnorodnością. Możesz się nim podzielić z decydentami i mediami podczas Czasu dla Stworzenia, aby wyjaśnić, jakie działania są potrzebne, by stawić czoła tym kryzysom. Punkty do dyskusji będą dostępne na stronie internetowej Czasu dla Stworzenia
- Inne materiały z pomysłami na to, jak organizować działania wspierające inicjatywy (spotkania online i offline, spotkania i wydarzenia na wysokim szczeblu oraz spotkania i wydarzenia oddolne), takie jak przewodnik przygotowany przez Światową Federację Luterańską [The critical role of faith actors in national climate debate: Understanding Nationally Determined Contributions](#) [*Kluczowa rola wyznawców wiary w krajowej debacie na temat klimatu: Zrozumieć państwowe zobowiązania*], będą dostępne na stronie Czasu dla Stworzenia.

3. Dołącz do inicjatyw

- Młodzi ludzie i ich sojusznicy ze wszystkich pokoleń jednoczą się podczas globalnych strajków w ramach ruchu znanego jako **Piątki dla Przyszłości**. Publiczna mobilizacja wysłała decydom wyraźny sygnał, że zmiana jest konieczna. Odwiedź stronę [Piątków dla Przyszłości](#) lub [Pokolenia Laudato Si'](#), ruchu młodych katolików, aby uzyskać więcej informacji na temat strajków. Możesz również zorganizować swoją własną demonstrację w kościele, szkole lub budynku rządowym, aby nagłośnić kwestie związane ze środowiskiem.

4. Zachęcanie instytucji do dezinvestycji

- Pomimo kryzysów klimatycznych i ekologicznych spowodowanych spalaniem paliw kopalnych, wiele instytucji nadal inwestuje swoje pieniądze w ich produkcję. Dołącz do kampanii na rzecz odchodzenia instytucji od paliw kopalnych i inwestowania w energię odnawialną, np. do [kampanii Operation Noah's Bright Now](#) oraz do [kampanii Big Shift Global](#).

Podziel się swoim zaangażowaniem

- Obserwuj kampanie na naszych stronach na [Facebooku](#) i [Twitterze](#), i promuj nasze działania na swoich profilach w mediach społecznościowych używając hasztagu #CzasdlaStworzenia. Dołącz do [publicznej grupy Czasu dla Stworzenia](#), aby otrzymywać inspirujące aktualności i dzielić się swoimi wydarzeniami i doświadczeniami.
- Podziel się zdjęciami, wierszami i obrazami związanymi z tematyką klimatu, bioróżnorodności i zmianami wywołanymi w Twojej społeczności przez pandemię, aby opowiedzieć o otaczającej Cię przyrodzie i Twojej relacji ze stworzeniem.
- Napisz bloga o inicjatywie, którą zorganizowałeś lub w której uczestniczyłeś, lub o tym, jakie znaczenie ma dla Ciebie Czas dla Stworzenia.

Kalendarz światowych wydarzeń

Chociaż wspólnoty chrześcijańskie na całym świecie świętują Czas dla Stworzenia na swój własny sposób, kilka wydarzeń stwarza okazję do zjednoczenia wszystkich wspólnot. Wydarzenia są dostępne za pośrednictwem [kalendarza wydarzeń światowych na stronie internetowej Czasu dla Stworzenia](#). Szczególnie zapraszamy do wzięcia udziału w dwóch nabożeństwach modlitewnych organizowanych online, które odbędą się na rozpoczęcie i zakończenie Czasu dla Stworzenia.

1 września: Nabożeństwo modlitewne online z okazji Dnia Stworzenia / Światowego Dnia Modlitwy o Ochronę Stworzenia

Dzień Stworzenia, zwany również Światowym Dniem Modlitwy o Ochronę Stworzenia, rozpoczyna co roku Czas dla Stworzenia. Papież Franciszek, patriarcha Bartłomiej, Światowa Rada Kościołów i wielu innych przywódców wzywa wiernych do świętowania tego dnia. Przywódcy chrześcijańscy spotkają się w Asyżu na ekumenicznym nabożeństwie modlitewnym. Chrześcijanie na całym świecie są również zaproszeni do przyłączenia się do internetowego nabożeństwa, aby w radosnej atmosferze razem świętować naszą wspólną sprawę. Więcej informacji można znaleźć na stronieczasdlastworzenia.org.

4 października: Święto św. Franciszka

Wiele tradycji postrzega św. Franciszka jako inspirację i przewodnika dla tych, którzy pragną chronić stworzenie. 4 października jest dniem jego święta i ostatnim dniem Czasu dla Stworzenia. Wierni z całego świata spotkają się na nabożeństwie modlitewnym online, aby zastanowić się, w jaki sposób św. Franciszek wpłynął na ich duchową podróż i aby wspólnie świętować miesięczną podróż. Informacje o modlitwie online można znaleźć na [stronie internetowej Czasu dla Stworzenia](#) oraz w mediach społecznościowych.

Dołącz do nas na portalach społecznościowych

Dołącz do nas we wspólnej modlitwie i refleksji. Zapraszamy do podzielenia się w mediach społecznościowych ekscytującymi doniesieniami o twoich obchodach. Na Facebooku i Twitterze powstaje międzynarodowa społeczność wzajemnego wsparcia.

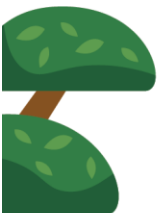
Dołącz do ogólnoświatowej społeczności używając hashtagu #CzasdlaStworzenia na Twitterze, Instagramie i Facebooku. Posty z hasztagiem mogą pojawić się na [stronie Czasu dla Stworzenia](#).

Zapraszamy do polubienia lub śledzenia stron Czasu dla Stworzenia na [Facebooku](#) i [Twitterze](#), jak również do dołączenia do [publicznej grupy Czasu dla Stworzenia](#), aby otrzymywać inspirujące aktualizacje i dołączyć do rozmowy.

Dowiedz się więcej o Czasie dla Stworzenia

Czas dla Stworzenia to specjalny moment w roku, kiedy 2,2 miliarda chrześcijan na świecie jednoczy się na modlitwie i w trosce o stworzenie. Ten liturgiczny okres trwa każdego roku od 1 września do 4 października.

Czas dla Stworzenia jednoczy globalną rodzinę chrześcijańską wokół jednego wspólnego celu. Daje także możliwość swobodnego odprawiania nabożeństw modlitewnych i angażowania się w różne działania mające na celu troskę o stworzenie.

Historia

1 września został ogłoszony dniem modlitwy za stworzenie dla Wschodniego Kościoła Prawosławnego przez Patriarchę Ekumenicznego Dimitriosa I w 1989 roku. W [2001 r.](#), dzień został uznany przez inne główne europejskie kościoły chrześcijańskie, a [w 2015 r.](#) przez papieża Franciszka w Kościele rzymskokatolickim.

W ostatnich latach, wiele kościołów chrześcijańskich zaczęło świętować "Sezon dla Stworzenia" (znany również jako Czas dla Stworzenia) pomiędzy 1 września a 4 października, czyli świętem św. Franciszka, które jest obchodzone w niektórych tradycjach zachodnich. Franciszek jest autorem Pieśni Słonecznej (znanej również jako Pochwała stworzenia) i katolickim patronem osób zajmujących się ekologią.

Na przestrzeni paru ostatnich lat, wierni zostali zaproszeni do obchodzenia miesięcznego świętowania m.in. przez Katolickich Biskupów Filipin w [2003 r.](#), przez Trzecie Europejskie Zgromadzenie Ekumeniczne w Sibiu w [2007 r.](#) i przez Światową Radę Kościołów [w 2008 r.](#)

Komitet sterujący

Gdy pilna potrzeba rozwiązania kryzysu ekologicznego wciąż wzrastała, Kościoły chrześcijańskie zostały wezwane do umocnienia swojej wspólnej odpowiedzi. Ekumeniczny Komitet Sterujący Czasu dla Stworzenia powstał, aby zapewnić zasoby, które pozwolą chrześcijanom odpowiedzieć na wezwanie wynikające z naszej wiary, każdy w sposób odpowiadający swojej denominacji lub sieci, podczas tego wspólnego okresu refleksji i działania.

W skład komitetu sterującego wchodzi: Światowa Rada Kościołów, Światowa Federacja Luterska, Watykańska Dykasteria ds. Integralnego Rozwoju Człowieka, Światowy Sojusz Ewangelicki, Ruch Laudato Si', Anglican Communion Environmental Network, Lausanne Creation Care Network, the World Communion of Reformed Churches, the JEuropean Christian Environmental Network, ACT Alliance and Christian Aid.

ako sieć ekumeniczna, jesteśmy zainspirowani nagłym wezwaniem zawartym w encyklice *Laudato Si'* autorstwa Papieża Franciszka, do "ponowienia dialogu dotyczącego sposobu, w jaki budujemy przyszłość naszej planety" oraz do wprowadzenia "nowej i powszechnej solidarności", dzięki której najślabi otrzymują wsparcie i mogą żyć w godności. Zapraszamy do przyłączenia się do nas w tych staraniach.

actalliance

ANGLICAN
COMMUNION
ENVIRONMENTAL
NETWORK

**THE GLOBAL CATHOLIC
CLIMATE MOVEMENT**

european christian **environmental** network

**Lausanne/WEA
Creation Care Network**

THE
LUTHERAN
WORLD
FEDERATION

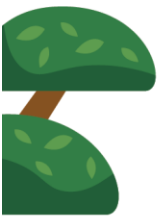
DICASTERY FOR PROMOTING
INTEGRAL HUMAN DEVELOPMENT

**World Council
of Churches**

**World Communion
of Reformed Churches**

Współautorzy

Jesteśmy wdzięczni następującym osobom, które przyczyniły się do powstania, opracowania, korekty i redakcji tej publikacji.

Rev. Dr Louk Andrianos, Światowa Rada Kościołów

Rev. Dr Dave Bookless, A Rocha

Rev. Joann Conroy, President American Indian Alaska Native Lutheran Association and the Evangelical Lutheran Church in America

Cecilia Dall'Oglio, Ruch Laudato Si'

Stéphane Gallay, The Lutheran World Federation Rev.

Henrik Grape, Światowa Rada Kościołów

O. Joshtrom Kureethadam, Dykasteria ds. Promowania Integralnego Rozwoju Człowieka

Christina Leano, Ruch Laudato Si'

Rachel Mander, A Rocha

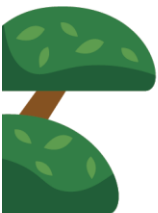
Rev. Dr Rachel Mash, Green Anglicans/Anglican Communion Environmental Network

Jo Mountford, Christian Aid

Rev. Dr Peter Pavlovic, European Christian Environmental Network

Rev. Dr Chad Rimmer, The Lutheran World Federation

Gabriel Lopéz Santamaria, Ruch Laudato Si'

Załącznik 1: Ekumeniczne Nabożeństwo Modlitewne na Czas dla Stworzenia

Dom dla wszystkich?

Oprócz kilku ekumenicznych źródeł, modlitwa na rok 2021 powstała w oparciu o modlitwy z tradycji rdzennych chrześcijan. W tym kontekście, wyrażenie "ludzie" czy "ludy" odnosi się do wszystkich gatunków, minerałów, a nawet gwiazd na niebie. Wśród tych ludów jest gatunek ludzki, rośliny, ludzie czworonożni, latający i pływający, ludziskały, ludzie-gwiazdy i wiele innych. Wszystkie "ludy" powinny odnaleźć swój dom w oikos Boga.

Przygotowując się do nabożeństwa modlitewnego, pomyśl o rozbiciu "Namiotu Abrahama" jako wyrazu chęci wspólnoty do stworzenia domu dla wszystkich. Możesz również zaaranżować przestrzeń przy użyciu elementów pochodzących z natury, które będą reprezentować ziemię i inne "ludy" umiłowanej wspólnoty, będących również mieszkańcami twojej okolicy.

Części dla prowadzących są napisane zwykłą czcionką, **odpowiedzi zgromadzenia są pogrubione.**

Wprowadzenie

Gromadzimy się w imię Boga, Stworzyciela, Odkupiciela i Opiekuna Ziemi i wszystkich jej stworzeń!

Niech będzie pochwalona Trójca Święta! Bóg jest dźwiękiem i życiem, Stwórcą wszechświata, Źródłem wszelkiego życia, któremu śpiewają aniołowie; cudowną Światłością wszystkich tajemnic znanych lub nieznanym ludzkości, i życiem, które żyje we wszystkich. (Hildegarda z Bingen, XIII w.)

Przywitanie

Pozdrawiamy siebie nawzajem w imię Jezusa, zrodzonego z Maryi i będącego pod opieką Józefa, wnuka Helego, który był czterdziestym wnukiem Dawida, syna Jessego, wnuka Rut i Boaza, który był, przez Rahab, a potem Tamar, siódmym wnukiem Judy, syna Jakuba, syna Rebeki i Izaaka, syna Sary i Abrahama, potomka Noego, prawnuka Enocha, który przebywał z Bogiem, czwartego prawnuka Ewy i Adama, ludzkich dzieci Ziemi i Stwórcy.

A Ty, przyjacielu, kim jesteś?

Zapraszamy Cię do refleksji nad Twoimi przodkami lub nad znaczeniem Twojego imienia i podzielenia się tym z osobą obok.

Gromadzimy się w imię Tego, który urodził się w Betlejem, żył jako uchodźca w Egipcie i wychował się w Nazarecie, w pobliżu Jeziora Galilejskiego, które zasila rzekę Jordan. Witamy Cię z Twojego domu. Gdzie jest Twój dom? / Co nazywasz domem?

Zachęcamy do refleksji nad swoim miejscem pochodzenia i lokalną ekologią. Jak opisujesz swój dom? Podziel się tym z osobą obok.

Przybywając z miejsc, które nazywamy domem, zgromadziliśmy się w imię Boga, Stwórcy, Odkupiciela i Opiekuna każdego stworzenia i Ziemi, która jest naszym wspólnym domem.

Psalmodia

Jak miłe są przybytki Twoje,

Panie Zastępów!

Do Pana należy ziemia i to, co ją napęlnia!

Dusza moja stęskniona pragnie przedsionków Pańskich,
serce moje i ciało radośnie wołają
do Boga Żywego.

Do Pana należy ziemia i to, co ją napęlnia!

Nawet wróbel znajduje swój dom, a jaskółka gniazdo, gdzie złoży swe pisklęta:
przy ołtarzach Twoich, Panie Zastępów, Królu mój i Boże!

Szczęśliwi, którzy mieszkają w domu

Twoim, Panie,

nieustannie wielbiąc Ciebie.

Do Pana należy ziemia i to, co ją napęlnia!

Przechodząc suchą doliną, w źródła ją zamieniają,
a wczesny deszcz błogosławieństwem ją okryje.

Panie Zastępów, szczęśliwy człowiek,

który ufa Tobie!

**Do Pana należy ziemia i to, co ją
napęlnia!**

(na podstawie Psalmów 84 i 24)

Dziękczynienie za Ziemię

Nasz Stwórco, który jesteś siłą wszystkich stworzeń, oddajemy Ci cześć. Wysłuchaj modlitw swojego ludu.

Sławimy Twojego Ducha, który odnawia świat i wzywa nas do troski o Twoje stworzenie na wschodzie, na południu, na zachodzie i na północy.

Żyjemy na drogach, które nam powierzyłeś w kręgu Życia. Przybądź Wielki Duchu, gdy gromadzimy się w Twoim imieniu.

(Odmawiając poniższe modlitwy, obracamy się ciałem w kierunku czterech stron świata. Zaczynamy od zwrócenia się w kierunku wschodnim i przy każdej modlitwie kontynuujemy obracanie się w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara)

Spoglądamy na Wschód:

To miejsce świtu, tam dostrzegamy piękno poranka, tam poszukujący znajduje nowe natchnienie, gdy powstaje kolejny święty dzień. Wszyscy, którzy szanują życie wokół siebie i wszyscy, którzy szanują życie w sobie, będą jaśnieć światłem i chwałą, gdy znów nadejdzie poranek. Modlimy się,

Przyjdź Duchu Święty, przyjdź

Zwracamy się na Południe:

Na południu, na miejscu wzrastania, w ziemi kryje się mądrość, jaką jest zarówno bolesna pieśń umierania, jak i radosna pieśń narodzin. Tak jak Ziemia oddaje swoją życiodajną krew, by serca jej dzieci mogły bić, tak my oddajemy jej naszą cześć dla świętej ziemi pod naszymi stopami. Modlimy się,

Przyjdź Duchu Święty, przyjdź

Zwracamy się na Zachód:

Miejsce widzenia, tam rodzi się wizja sługi sług, który głosił nam Ewangelię. Bądź naszym przewodnikiem na koniec każdego dnia i napełniaj nas swoim pokojem. Modlimy się,

Przyjdź Duchu Święty, przyjdź

Zwracamy się na Północ:

Zwracamy się do Boga, naszego Stwórcy, który oczyszcza naszą ziemię śniegiem, wiatrem i deszczem. Kierujemy się ku Jezusowi, który napełnia nas ogromem miłosierdzia i łaski, i ogarnia miłością wszystkich ludzi. Otwieramy się też na Ducha Świętego, który przychodzi, aby nas inspirować. Modlimy się,

Przyjdź Duchu Święty, przyjdź

(na podstawie Celebrating Creation: Honoring Indigenous People, Kelly Sherman-Conroy, ELCA)

Pieśń

Zaśpiewajcie wspólnie hymn lub pieśń, która wychwala Boga jako Stwórcę. Jeśli to możliwe, znajdź hymn, który jest wspólny dla wszystkich obecnych tradycji. Kliknij tutaj, aby zapoznać się z listą hymnów o tematyce stworzenia.

Lamentacje

"Pochwalony bądź, mój Panie, przez siostrę naszą, matkę ziemię, która nas żywi i chowa, wydaje różne owoce z barwnymi kwiatami i trawami". Tymi słowami św. Franciszek z Asyżu przypomina nam, że nasz wspólny dom jest jak siostra, z którą dzielimy nasze życie i jak piękna matka, biorąca nas w ramiona. Ta siostra protestuje teraz z powodu zła, jakie jej wyrządzamy nieodpowiedzialnym wykorzystywaniem i rabunkową eksploatacją dóbr, które Bóg w niej umieścił. Z tego względu wśród najbardziej zaniedbanych i źle traktowanych istot znajduje się nasza uciskana i wyniszczona Ziemia, która "jęczy i wzdycha w bólach rodzenia" (Rz 8, 22). Dlatego też uznajemy naszą winę. *(na podstawie Laudato Si')*

Jezus Chrystus nie mógł znaleźć miejsca, gdzie mógłby spocząć. Z powodu naszej woli dominacji, miliony członków naszej ludzkiej rodziny zostało wysiedlonych ze swoich domów. Wielu z nich nie ma dostępu do czystej wody, środków sanitarnych i godnych miejsc do higieny osobistej.

Zmiłuj się nad nami, przez wzgląd na Ziemię i wszystko, co w niej jest.

Lisy mają swoje nory i ptaki podniebne swoje gniazda, które mogą nazwać domem. Ponieważ niewłaściwie wykorzystujemy ziemię, glebę, wodę i powietrze, siedliska są bezczeszczone, a miliony gatunków nie mają już domu.

Zmiłuj się nad nami, przez wzgląd na Ziemię i wszystko, co w niej jest.

Twoja obietnica miała być błogosławieństwem dla wszystkich ludów na Ziemi. Jednak gdy wyzyskujemy dary stworzenia, w rezultacie rdzenne ziemie są niszczone, a ci, którzy żyją blisko Ziemi, tracą warunki do życia.

Zmiłuj się nad nami, przez wzgląd na Ziemię i wszystko, co w niej jest.

Ziarno gorczycy jest wielkie, ponieważ daje schronienie wielu. Jednak my szukamy bezpieczeństwa tylko dla siebie, zamiast kierować się wzajemną troską i wierną gościnnością wobec naszych współtworzeń.

Zmiłuj się nad nami, przez wzgląd na Ziemię i wszystko, co w niej jest.

Pamiętajmy, że "my sami jesteśmy prochem ziemi" (por. Rdz 2, 7); nasze ciała są zbudowane z jej elementów, oddychamy jej świętym powietrzem i czerpiemy życie i orzeźwienie z jej świętych wód. Obyśmy rozpoznali w tym obietnicę i wezwanie.

Nawróć nas, Boże, od naszego pragnienia wykorzenienia się z naszego domu położonego w Twoim ogrodzie i od naszej chęci panowania nad Twoją Ziemią. Wezwij nas ponownie do uprawy i pielęgnowania Ziemi. Zjednocz nas w mocy sprawiedliwych relacji, które uzdrawiają i zapewniają życie. Oświeć nas przez Twojego Ducha, który odnawia oblicze Twojej Ziemi i chroni dom dla wszystkich. Amen

Czytanie fragmentów Pisma Świętego, po którym następuje kazanie lub refleksja uczestników

Zapoznaj się z tematycznymi czytaniem proponowanymi w tym przewodniku lub wybierz fragment, który oddaje szczególny kontekst waszego nabożeństwa. Proponowane fragmenty Pisma Świętego znajdują się na stronie internetowej Czasu dla Stworzenia.

Pieśń

Zaśpiewajcie wspólnie hymn lub pieśń, która wychwala bioróżnorodność stworzenia. Jeśli to możliwe, znajdź hymn, który jest wspólny dla wszystkich obecnych tradycji. Kliknij tutaj, aby zapoznać się z listą hymnów o tematyce związanej ze stworzeniem, opracowaną przez Interfaith Power and Light.

Wyznanie wiary

Należymy do Stwórcy, na którego obraz wszyscy zostaliśmy stworzeni.

W Bogu oddychamy, w Bogu żyjemy, w Bogu uczestniczymy w życiu całego stworzenia.

Należymy do Jezusa Chrystusa, prawdziwej ikony Boga i ludzkości.

W Nim Bóg oddycha, w Nim Bóg żyje, przez Niego jesteśmy pojednani.

Należymy do Ducha Świętego, który daje nam nowe życie i umacnia naszą wiarę.

W Duchu oddycha miłość, w Duchu żyje prawda, tchnienie Boga zawsze nas porusza.

Należymy do Trójcy Świętej, do Boga Trójjedynego.

W Bogu wszyscy jesteśmy stworzeni, w Chrystusie wszyscy jesteśmy zbawieni, w Duchu wszyscy jesteśmy zjednoczeni.

Razem przynależymy do Ziemi, naszego wspólnego domu.

Do Ziemi, która należy do Pana, i do wszystkiego, co w niej jest.

(Per Harling)

Ofiarowanie darów i modlitwa na ofiarowanie

W ramach ofiarowania darów możesz zaplanować "tace" aby zebrać pieniądze na konkretny projekt lub usługę, która przyczynia się do odnowy ekologicznej lub działa na rzecz sprawiedliwości klimatycznej. Możesz też zaprezentować lokalne rośliny i zwierzęta z twojej okolicy, aby zwrócić uwagę na to, że lokalne siedliska potrzebują odpoczynku.

Modlitwa wstawiennicza

Zawsze, gdy się spotykamy, mamy okazję by dziękować. Połączmy więc nasze serca i umysły i pomyślmy o całym stworzeniu i darach Stwórcy. Miłujący Boże,

Składamy dzięki.

Pomyślmy o Ziemi, naszej Matce, po której chodzimy, i która nas wspiera i pielęgnuje życie we wszystkich jego formach. Pamiętamy o minerałach, grzybach i bakteriach, które dają życie glebie, wszystkim ciałom i systemom. Modlimy się, abyśmy nauczyli się poruszać po Ziemi z większym szacunkiem dla niej. Miłujący Boże,

Składamy dzięki.

Pomyślmy o powodach, dla których się tutaj zebraliśmy. Za to miejsce, w którym się gromadzimy, i za wszystkie zwierzęta i rośliny, które nazywają to miejsce domem. Miłujący Boże,

Składamy dzięki.

Pomyślmy o całej rodzinie ludzkiej, której przetrwanie i dobrobyt zależą od dobrostanu Ziemi. Pocieszajmy mężczyzn, kobiety i dzieci, którzy zostali wysiedleni ze swoich domów. Miłujący Boże,

Składamy dzięki.

Zwróćmy nasze umysły ku świętym wodom całego świata, ku wielkim oceanom, warstwom wodonośnym, jeziorom, rzekom i strumieniom, ku Życiu, które żyje w tych wodach i tym, które ofiarują się, by być naszym pokarmem. Miłujący Boże,

Składamy dzięki.

Zwróćmy teraz nasze myśli ku roślinnemu życiu na świecie stworzonym przez Stwórcę. Do tego, co jest pod ziemią: do korzeni i warzyw. Tego, co wystawia tylko głowę ponad ziemię: traw, roślin leczniczych, ziół i krzewów. Wszystkich licznych rodzajów owoców, które dał nam Stwórca. I wreszcie ku wielkim drzewom w lesie, które nazywamy "Stojącymi Towarzyszami". Miłujący Boże,

Składamy dzięki.

Pomyślmy o wszystkich bratnich zwierzętach, tych, które pełzają, chodzą, pływają i latają. Dziękujemy za te, które dostarczają nam pożywienia, za te, które swoją pracą i życiem podtrzymują naturalne cykle, wreszcie za te, które dają nam swoje towarzystwo i piękno. Miłujący Boże,

Składamy dzięki.

Pomyślmy o ptakach powietrznych. O pierzastych istotach, które są posłańcami między nami a Stwórcą. Miłujący Boże,

Składamy dzięki.

Pomyślmy o relacjach, które podtrzymują życie w tej ukochanej wspólnocie. Myślmy o "trzech siostrach": kukurydzy, fasoli i dyni, które wzajemnie się pielęgnują, strzegą i podtrzymują, gdy rosną razem (*możesz tu zamieścić przykłady lokalnych roślin lub zwierząt, które rosnąc tworzą wspólnotę/są od siebie zależne*).

Te relacje są darami od Stwórcy i Źródłem naszego utrzymania. Miłujący Boże,

Składamy dzięki.

(Tekst zainspirowany Modlitwą Dziękczynną Haudenosaunee i rozpowszechniony m.in. przez arcybiskupa Marka MacDonalda, arcybiskupa anglikańskich ludów rdzennych)

Boże Stworzycielu, spójrz na zgromadzone tu stworzenia i poślij nas tam, gdzie chcesz, abyśmy naszym życiem i czynami wcielali posługę sprawiedliwości dla Twojego Stworzenia. Bądź z nami, abyśmy mogli stawić czoła wiatrom zmian i kroczyć po właściwej drodze. Chroń i odnawiaj nasz wspólny dom. Oświecaj nas. Podtrzymuj nas. Niech Bóg, nasz Stwórca, będzie z nami dzisiaj i zawsze. Amen.

(na podstawie z Celebrating Creation: Uhonorowanie rdzennych mieszkańców, Kelly Sherman-Conroy, ELCA)

Modlitwa Pańska

Módlmy się tak, jak nas nauczył Chrystus.

Odwieczny Duchu, Stwórcu Ziemi dźwigający nasz ból, Dawco Życia, Źródło wszystkiego, co jest i co będzie,

Ojczy i Matko nas wszystkich, kochający Boże, w którym jest niebo:

Pieśń wielbiąca Twoje imię rozbrzmiewa echem po całym wszechświecie!

Niechaj drogą Twojej sprawiedliwości podążają ludy całego świata! Twoja niebiańska wola niech będzie pełniona przez wszystkie istoty stworzone!

Twoja umiłowana wspólnota pokoju i wolności niech podtrzymuje naszą nadzieję i niech zaistnieje na tej ziemi. Nakarm nas chlebem, którego potrzebujemy na dziś.

Przebacz nam krzywdy, które sobie nawzajem wyrządzamy. Umocnij nas w czasie pokus i prób.

Wybaw nas od trudności zbyt wielkich, byśmy mogli je znieść.

Uwolnij nas od uścisku wszelkiego zła.

Ty bowiem królujesz w chwale mocy, którą jest miłość, teraz i na wieki.

Amen.

(Na podstawie The New Zealand Book of Prayer | He Karakia Mihinare o Aotearoa. Ta wersja modlitwy pańskiej została zainspirowana teologami maoryskimi)

Znak pokoju

Jeśli trwamy w Chrystusie, stajemy się nowym stworzeniem. Jednym domem, jednym ciałem.

Widzimy Boga wokół nas. Widzimy Boga w nas. Składamy dziękczynienie naszemu Stwórcy.

Okażmy troskliwą naturę, którą w nas złożyłeś, pozdrawiając się nawzajem na znak Bożej sprawiedliwości, pokoju, miłości, przebaczenia i łaski. Pokój naszego Stwórcy niech zawsze będzie z wami.

I z duchem Twoim.

Zapraszamy do troski i przekazania znaku waszym bliźnim, do wypowiedzenia słowa pokoju miejscu, w którym się gromadzicie, i stworzeniom, które dzielą ten wspólny dom.

(na podstawie *Celebrating Creation: Honoring Indigenous People*, Kelly Sherman-Conroy, ELCA)

Błogosławieństwo

Niech Bóg, który zapoczątkował taniec stworzenia, Który zachwyił się liliami polnymi,

Który przemienia chaos w porządek, prowadzi nas do przemiany naszego życia i Kościoła, aby świeciły Bożą chwałą widoczną w stworzeniu.

(*CTBI Eco-Congregation Programme*)

Załącznik 2:

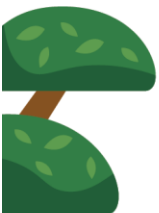
Zaangażuj się w swoją lokalną ekologię poprzez Egzamin Ziemi

Egzamin Ziemi jest rodzajem rachunku sumienia, który pozwala modlitewnie skupić się na danym przedmiocie lub trwać w modlitewnym zachwycie. Zapraszamy do refleksji nad Bożą obecnością i dobrocią tego, co dostrzegasz. Pomoże Ci w tym seria pytań, którą przygotowaliśmy na tę okazję. Podczas tegorocznego Czasu dla Stworzenia, poświęć trochę czasu na kontemplację jakiejś części swojej lokalnej ekologii. Jest to ćwiczenie, które możesz wykonać sam lub z grupą.

Wybierz miejsce naturalne lub związane z rolnictwem na kontemplację. Może to być na przykład las, rzeka, miejska ulica z terenem naturalnym, park miejski, pole rolnika lub wzgórze. Znajdź przestrzeń do odpoczynku na tym miejscu lub w jego pobliżu. Przystąp do modlitwy w sposób, który jest dla Ciebie naturalny. Zaproś Świętą Mądrość, aby otworzyła oczy twojego serca. Kiedy będziesz gotowy, ten Przewodnik poprowadzi Cię w tej duchowej praktyce. Możesz skorzystać z linku do strony internetowej lub z załącznika w Przewodniku po obchodach.

1. Postaraj się dostrzec Bożą obecność w miejscu, które kontemplujesz.

W jaki sposób Bóg jest obecny w tym miejscu? W jaki sposób życie, które dostrzegasz, istnieje w Bożym duchu? Jak się czujesz, wiedząc, że Duch Święty wypełnia to miejsce od wieków, i że każda roślina, zwierzę, organizm i minerał, które nazywały to miejsce domem w dalekiej przeszłości, tworzy swój dom na tym miejscu razem z tobą i będzie mieszkać tutaj w przyszłości? Jak się czujesz wiedząc, że ty, mieszkaniec Ziemi, należysz do tego miejsca, jesteś stworzony z tego samego węgla, oddychasz tym samym powietrzem, które oddycha ten sam Duch Stwórcy?

2. Zastanów się nad cyklami ekologicznymi wybranego miejsca z wdzięcznością za wszystko, czego dostarcza.

Jakie procesy odżywcze zachodzą w tym miejscu? Czy jest to może dział wodny, który filtruje wodę? Czy jest to las deszczowy (tropikalny lub liściasty), który wiąże składniki odżywcze? Czy jest to łąka lub pole, które wiąże azot? Czy jest to zielona przestrzeń, która pochłania CO₂ i oczyszcza powietrze? Jakie rośliny, zwierzęta, mikroby i minerały znajdują tu schronienie? W jaki sposób służą one swoim istnieniem dobru całej Ziemi? Pozwól, by przepełniło cię uczucie wdzięczności za wszystko, czego wybrane przez Ciebie miejsce dostarcza tobie i wszystkim, którzy je zamieszkują.

3. Zwróć uwagę na to, co czujesz, kiedy kontemplujesz kruchość i zdrowie tego miejsca.

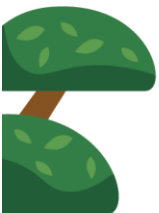
Czy ten ekosystem jest zdrowy? W jaki sposób jest on zagrożony chorobą? Jakie są najważniejsze czynniki pozwalające utrzymać równowagę i balans tego miejsca? Jakie nisze i jaka różnorodność muszą być chronione, aby utrzymać zdrowie tego siedliska? Jakie są źródła zagrożeń dla równowagi tego konkretnego ekosystemu? Czy te czynniki prowadzą współistniejąco z Tobą stworzenia do opuszczenia ich siedliska? Jak się czujesz, kiedy myślisz o kruchości życia, które zależy od zdrowia tego miejsca? Jaki jest Twój wpływ na tę równowagę?

4. Wybierz jedną cechę tego miejsca i pomódl się za nią, o jej odpoczynek i odnowę.

Biorąc pod uwagę zagrożenia dla tego miejsca, co jest mu potrzebne do odpoczynku, odnowy i regeneracji? Co musi być zabezpieczone, aby to miejsce mogło się uzdrowić? Jakie cechy należy odzyskać? Jakie elementy stworzenia powinny być przywrócone do ich prawowitego domu w tym miejscu? Pomódl się za to miejsce i o mądrość w opiece nad nim.

5. Przyjrzyj się swojej odpowiedzi. Co możesz zrobić, aby zmniejszyć wymagania wobec tego ekologicznego miejsca lub wspierać jego odpoczynek?

W jaki sposób identyfikujesz się z tym miejscem na podstawie swoich rozważań? Co rozznałeś, że jest potrzebne, aby troszczyć się o to miejsce? Jaki będzie twój uczynek miłosierdzia wobec tego miejsca, by umożliwić jego odpoczynek?

Załącznik 3:

Lista kontrolna do organizacji wydarzeń

Niniejsza lista kontrolna proponuje działania, które pomagają w zorganizowaniu udanego wydarzenia. Pokróćce: dobrze zaplanuj wydarzenie, zgromadź szerokie poparcie, upewnij się, że inni wiedzą o wydarzeniu i kontynuuj działania po jego zakończeniu.

Poniżej znajduje się szczegółowa lista, która krok po kroku poprowadzi Cię przez przygotowanie obchodów:

- Zbierz grupę 1-4 osób, z którymi będziesz organizować wydarzenie. Zespół będzie dzielił się pracą, opracowywał pomysły, współpracował z pastorem/księdzem i parafianami, dzięki czemu Czas dla Stworzenia będzie mieć szerokie poparcie wspólnoty kościelnej.
- Opracuj ogólny plan swojego wydarzenia. Zapoznaj się z propozycjami wydarzeń i wybierz odpowiednią dla siebie inicjatywę lub stwórz własną akcję.
- Zaplanuj rozmowę z pastorem/księdzem i liderami społeczności. Aby przygotować wszystkich na spotkanie, udostępniij z wyprzedzeniem list od przywódców religijnych, informacje na temat Czasu dla Stworzenia oraz link do strony internetowej. Wszystkie materiały są dostępne na stronie czasdlastworzenia.org.
- Na spotkaniu zacznij od podziękowania wszystkim za dobrą pracę, którą już wykonują na rzecz ochrony stworzenia. Powiedz, że razem z zespołem chcielibyście poprowadzić wydarzenie związane z Czasem dla Stworzenia w ramach wolontariatu dla Kościoła. Wysłuchaj opinii wszystkich uczestników i zanotuj ich komentarze.
- Uwzględnij zebrane sugestie w swoim planie wydarzenia. Uzgodnij datę, godzinę i miejsce wydarzenia z zarządcą swojego kościoła.
- Zarejestruj swoje wydarzenie na naczasdlastworzenia.org. Kiedy się zarejestrujesz, Twoje wydarzenie będzie widoczne na ogólnoświatowej mapie Czasu dla Stworzenia. Będziemy również kontaktować się z Tobą przez e-mail, aby przekazać Ci dodatkowe materiały.
- W razie potrzeby porozmawiaj z innymi liderami w kościele, aby uzyskać informacje zwrotne i akceptację. W zależności od rodzaju wydarzenia, może być potrzeba zaangażowania komitetu ds. terenu, kierownika edukacji religijnej, lidera muzycznego i/lub prowadzącego uwielbienie oraz rady parafialnej.
- Jeśli wydarzenie ma charakter ekumeniczny lub międzywyznaniowy, skontaktuj się z miejscami kultu, z którymi chcesz współpracować. Poproś o spotkanie i przedstaw swój plan w sposób podobny do rozmowy z własnym proboszczem/kapłanem.
- Po przygotowaniu planu, poinformuj o nim członków twojej wspólnoty i współpracujące z Tobą miejsca kultu. Najlepiej jest zacząć przygotowania na miesiąc przed wydarzeniem. Ten krok jest niezbędny, aby zapewnić dużą frekwencję i dobrze przygotować ciekawe wydarzenie. Skorzystaj z wzorów ogłoszenia w biuletynie, ulotek i postów w mediach społecznościowych dostępnych na naczasdlastworzenia.org.

- Na kilka dni przed wydarzeniem, zbierz wszystkie potrzebne materiały. Skontaktuj się ze wszystkimi współorganizatorami i upewnij się, że mają wszystko, czego potrzebują. Jako ostatni krok w nagłaśnianiu wydarzenia, poproś pastora/księdza o wygłoszenie z ambony ogłoszenia.
- Zorganizuj swoje wydarzenie. Baw się dobrze!
- Po zakończeniu wydarzenia wyślij podziękowania do wszystkich liderów i wolontariuszy. Poinformuj swoją społeczność o rezultatach lub kolejnych krokach związanych z wydarzeniem.
- Udostępnij zdjęcia z wydarzenia na naczasdlastworzenia.org. Zdjęcia te mogą być udostępnione publicznie, dzięki czemu będą inspirować i edukować ludzi na całym świecie.
- Wypełnij formularz sprawozdania z wydarzenia na stronieczasdlawtworzenia.org.

Załącznik 4:

Rozważania do czytań podczas Czasu dla Stworzenia

5 września

XVIII Niedziela Zwykła / XIV po Trójcy Świętej

OIKONOME: SPRAWIEDLIWY DOM DLA WSZYSTKICH LUDZI

Księga Przysłów 22, 1-2.8-9.22-23

¹ Lepszy szacunek niż wielkie bogactwo,
lepsze uznanie niż srebro i złoto.

² Spotykają się bogacz i nędzarz -
Pan obydwu jest Stwórcą.

⁸ Kto sieje zło, zbiera nieszczęście,
kij jego gniewu przepadnie.

⁹ Błogosławiony, czyj wzrok miłosierny,
bo chlebem dzieli się z biednym.

²² Nie okradaj nędzarza, ponieważ jest
nędzarzem,

nie uciskaj w bramie biednego,

²³ bo Pan rzecznikiem ich sprawy,
wydrze On życie tym, co ich krzywdzą.

Psalm 125

¹ Ci, którzy Panu ufają,
są jak góra Syjon,
co się nie porusza, ale trwa na wieki.

² Góry otaczają Jeruzalem:
tak Pan otacza swój lud
i teraz, i na wieki.

³ Bo nie zaciąży
bezbożne berło
nad losem sprawiedliwych,
by sprawiedliwi nie wyciągali
rąk swoich ku nieprawości.

⁴ Panie, dobrze czyń dobrym
i ludziom prawego serca!

⁵ A tych, co schodzą na kręte swe drogi,
niech Pan odprawi
wraz ze złoczyńcami:
pokój nad Izraelem!

List Św. Jakuba 2, 1-10.14-17

¹ Bracia moi, niech wiara wasza w Pana naszego Jezusa Chrystusa uwielbionego nie ma względu na osoby. ² Bo gdyby przyszedł na wasze zgromadzenie człowiek przystrojony w złote pierścienie i bogatą szatę i przybył także człowiek ubogi w zabrudzonej szacie, ³ a wy spojrzycie na bogato odzianego i powiecie: «Usiądź na zaszczytnym miejscu!», do ubogiego zaś powiecie: «Stań sobie tam albo usiądź u podnóżka mojego!», ⁴ to czy nie czynicie różnic między sobą i nie stajecie się sędziami przewrotnymi? ⁵ Posłuchajcie, bracia moi umiłowani! Czy Bóg nie wybrał ubogich tego świata na bogatych w wierze oraz na dziedziców królestwa przyobiecanego tym, którzy Go miłują? ⁶ Wy zaś odmówiliście ubogiemu poszanowania. Czy to nie bogaci uciskają was bezwzględnie i nie oni ciągną was do sądów? ⁷ Czy nie oni bluźnią zaszczytnemu Imieniu, które wypowiedziano nad wami? ⁸ Jeśli przeto zgodnie z Pismem wypełniacie królewskie Prawo: Będziesz miłował bliźniego swego jak siebie samego, dobrze czynicie. ⁹ Jeżeli zaś kierujecie się względem na osobę, popełniacie grzech, i Prawo potępi was jako przestępców. ¹⁰ Choćby ktoś przestrzegał całego Prawa, a przestąpiłby jedno tylko przykazanie, ponosi winę za wszystkie.

¹⁴ Jaki z tego pożytek, bracia moi, skoro ktoś będzie utrzymywał, że wierzy, a nie będzie spełniał uczynków? Czy [sama] wiara zdoła go zbawić? ¹⁵ Jeśli na przykład brat lub siostra nie mają odzienia lub brak im codziennego chleba, ¹⁶ a ktoś z was powie im: «Idźcie w pokoju, ogrzejcie się i najedzcie do syta!» - a nie dacie im tego, czego koniecznie potrzebują dla ciała - to na co się to przyda? ¹⁷ Tak też i wiara, jeśli nie byłaby połączona z uczynkami, martwa jest sama w sobie.

Ewangelia wg św. Marka 7, 24-37

²⁴ Wybrał się stamtąd i udał się w okolice Tyru i Sydonu. Wstąpił do pewnego domu i chciał, żeby nikt o tym nie wiedział, lecz nie mógł pozostać w ukryciu. ²⁵ Wnet bowiem usłyszała o Nim kobieta, której córeczka była opętana przez ducha nieczystego. Przyszła, upadła Mu do nóg, ²⁶ a była to poganka, Syrofenicjanka rodem, i prosiła Go, żeby złego ducha wyrzucił z jej córki. ²⁷ Odrzekł jej: «Pozwól wpierw nasycić się dzieciom; bo niedobrze jest zabrać chleb dzieciom, a rzucić psom». ²⁸ Ona Mu odparła: «Tak, Panie, lecz i szczenięta pod stołem jadają z okruszyn dzieci». ²⁹ On jej rzekł: «Przez wzgląd na te słowa idź, zły duch opuścił twoją córkę». ³⁰ Gdy wróciła do domu, zastała dziecko leżące na łóżku, a zły duch wyszedł.

³¹ Znowu opuścił okolice Tyru i przez Sydon przyszedł nad Jezioro Galilejskie, przemierzając posiadłości Dekapolu. ³² Przyprawdzili Mu głuchoniemego i prosili Go, żeby położył na niego rękę. ³³ On wziął go na bok, osobno od tłumu, włożył palce w jego uszy i śliną dotknął mu języka; ³⁴ a spojrzawszy w niebo, westchnął i rzekł do niego: «Effatha», to znaczy: Otwórz się! ³⁵ Zaraz otworzyły się jego uszy, więzy języka się rozwiązały i mógł prawidłowo mówić. ³⁶ [Jezus] przykazał im, żeby nikomu nie mówili. Lecz im bardziej przykazywał, tym gorliwiej to rozgłaszali. ³⁷ I pełni zdumienia mówili: «Dobrze uczynił wszystko. Nawet głuchym słuch przywraca i niemym mowę».

Rozważania:

Oikos, greckie słowo oznaczające "dom", jest rdzeniem słowa "ekonomia", które na poziomie globalnym polega na utrzymywaniu porządku na planecie. Jak daleko współczesne rozumienie znaczenia ekonomii odeszło od pierwotnego znaczenia, jakim jest stworzenie bezpiecznego i sprawiedliwego domu dla wszystkich?

W rozdziale 22 Księgi Przysłów i w rozdziale 2 Listu św. Jakuba czytamy, że Bóg jest orędownikiem uciśnionych, a ubóstwo i niesprawiedliwość są głęboko związane z naszymi zachowaniami i systemami ekonomicznymi.

Czym jest "dobra nowina" (Ewangelia) w świecie niesprawiedliwości klimatycznej, w którym nierozważne używanie paliw kopalnych prowadzi do niestabilności, katastrof i cierpień osób ubogich i zepchniętych na margines? Czy można mówić o dobrej nowinie nie odnosząc się do takiej niesprawiedliwości?

Jk 2, 6 "Czy to nie bogaci uciskają was bezwzględnie i nie oni ciągną was do sądów?" Czy ten fragment jest skierowany tylko do "super bogaczy", czy także do wielu chrześcijan (również nas?), którzy prowadzą wygodne życie, zachowując się tak, jakby byli nieświadomi powiązań między ich komfortem - zbudowanym na wyzysku i nie zrównoważonych praktykach ekonomicznych - a cierpieniem ubogich?

W Ewangelii św. Marka 7,28-29 Jezus chwali Syrofenicjankę (kobietę i pogankę) za to, że się z nim spierała, i uzdrowia jej córkę! Czy są takie przestrzenie niesprawiedliwości, w których Bóg wydaje się milczeć, przez co chcemy spierać się z Nim na modlitwie?

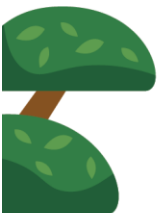
12 września

XIX Niedziela Zwykła / XV po Trójcy Świętej

OIKOLOGIE: MĄDROŚĆ NASZEJ PLANETY

Księga Przysłów 1, 20-33

²⁰ Mądrość woła na ulicach,
na placach głos swój podnosi;
²¹ nawołuje na drogach zgiełkliwych,
w bramach miejskich przemawia:
²² «Dokądże głupcy mają kochać
głupotę,
szyderycy miłować szyderstwo,
a nierozumni pogardzać nauką?
²³ Powróćcie do moich upomnień,
udzielę wam ducha mojego,
nauczę was moich zaleceń.
²⁴ Ponieważ prosiłam, lecz wyście nie
dbali,
rękę podałam, a nikt nie zważał,
²⁵ gardziliście każdą mą radą,
nie chcieliście moich upomnień:
²⁶ więc i ja waszą klęskę wyszydzę,
zadrwię sobie z waszej bojaźni,
²⁷ gdy bojaźń nadciągnie jak burza,
a wasza zagłada jak wicher,
gdy spotka was ucisk i boleść.
²⁸ Wtedy będą mnie prosić - lecz ja nie
odpowiem,
i szukać - lecz mnie nie znajdą,
²⁹ gdyż wiedzy nienawidzili,
gardzili bojaźnią Pańską,
³⁰ nie poszli za moimi radami,
zlekceważyli moje napomnienie;
³¹ spożyją owoce swej drogi,
nasycą się swymi radami;
³² odstępstwo prostaków uśmierci ich,
bezmyślność niemądrych ich zgubi.
³³ Kto słucha mnie - osiągnie spokój,
wytchnienie - bez obawy nieszczęścia».

Psalm 19

¹ Kierownikowi chóru. Psalm. Dawidowy.

² Niebiosa głoszą chwałę Boga,
dzieło rąk Jego nieboskłon obwieszcza.

³ Dzień dniowi głosi opowieść,
a noc nocy przekazuje wiadomość.

⁴ Nie jest to słowo, nie są to mowy,
których by dźwięku nie usłyszano;

⁵ ich głos się rozchodzi na całą ziemię
i aż po krańce świata ich mowy.

Tam słońcu namiot wystawił,

⁶ i ono wychodzi jak oblubieniec ze swej
komnaty,

weseli się jak olbrzym, co drogę
przebiega.

⁷ Ono wschodzi na krańcu nieba,
a jego obieg aż po krańce niebios,
i nic się nie schroni przed jego żarem.

⁸ Prawo Pana doskonałe - krzepi ducha;
Świadectwo Pana niezawodne - poucza
prostaczka;

⁹ nakazy Pana słuszne - radują serce;
przykazanie Pana jaśnieje i oświeca oczy;

¹⁰ bojaźń Pańska szczerą, trwająca na
wieki;

sądy Pańskie prawdziwe, wszystkie
razem są słuszne.

¹¹ Cenniejsze niż złoto, niż złoto
najczystsze,
a słodsze od miodu płynącego z plastra.

¹² Chociaż Twój sługa na nie uważa,
w ich przestrzeganiu zysk jest wielki,

¹³ kto jednak dostrzega swoje błędy?
Oczyść mnie od tych, które są skryte
przede mną.

¹⁴ Także od pychy broń swojego sługę,
niech nie panuje nade mną!

Wtedy będę bez skazy i wolny
od wielkiego występku.

¹⁵ Niech znajdą uznanie słowa ust moich i
myśli mego serca

u Ciebie, Panie, moja Skała i mój
Zbawicielu!

List św. Jakuba 3, 1-12

¹ Niech zbyt wielu z was nie uchodzi za nauczycieli, moi bracia, bo wiecie, iż tym bardziej surowy czeka nas sąd. ² Wszyscy bowiem często upadamy. Jeśli kto nie grzeszy mową, jest mężem doskonałym, zdolnym utrzymać w ryzach także całe ciało. ³ Jeżeli przeto zakładamy koniom wędzidła do pysków, by nam były posłuszne, to kierujemy całym ich ciałem. ⁴ Oto nawet okrętom, choć tak są potężne i tak silnymi wichrami miotane, niepozorny ster nadaje taki kierunek, jak odpowiada woli sternika. ⁵ Tak samo język, mimo że jest małym członkiem, ma powód do wielkich przechwałek. Oto mały ogień, a jak wielki las podpala. ⁶ Tak i język jest ogniem, sferą nieprawości. Język jest wśród wszystkich naszych członków tym, co bezczęści całe ciało i sam trawiony ogniem piekielnym rozpala krąg życia. ⁷ Wszystkie bowiem gatunki zwierząt i ptaków, gadów i stworzeń morskich można ujarzmić i rzeczywiście ujarzmiła je natura ludzka. ⁸ Języka natomiast nikt z ludzi nie potrafi okiełznać, to zło niestateczne, pełne zabójczego jadu. ⁹ Przy jego pomocy wielbimy Boga i Ojca i nim przeklinamy ludzi, stworzonych na podobieństwo Boże. ¹⁰ Z tych samych ust wychodzi błogosławieństwo i przekleństwo. Tak być nie może, bracia moi! ¹¹ Czyż z tej samej szczeliny źródła wytryska woda słodka i gorzka? ¹² Czy może, bracia moi, drzewo figowe rodzić oliwki albo winna latorośl figi? Także słone źródło nie może wydać słodkiej wody.

Ewangelia wg św. Marka 8, 27-38

²⁷ Potem Jezus udał się ze swoimi uczniami do wioski pod Cezareą Filipową. W drodze pytał uczniów: «Za kogo uważają Mnie ludzie?» ²⁸ Oni Mu odpowiedzieli: «Za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za jednego z proroków». ²⁹ On ich zapytał: «A wy za kogo Mnie uważacie?» Odpowiedział Mu Piotr: «Ty jesteś Mesjasz». ³⁰ Wtedy surowo im przykazał, żeby nikomu o Nim nie mówili.

³¹ I zaczął ich pouczać, że Syn Człowieczy musi wiele cierpieć, że będzie odrzucony przez starszych, arcykapłanów i uczonych w Piśmie; że będzie zabity, ale po trzech dniach zmartwychwstanie. ³² A mówił zupełnie otwarcie te słowa. Wtedy Piotr wziął Go na bok i zaczął Go upominać. ³³ Lecz On obrócił się i patrząc na swych uczniów, zgromił Piotra słowami: «Zejdź Mi z oczu, szatanie, bo nie myślisz o tym, co Boże, ale o tym, co ludzkie». ³⁴ Potem przywołał do siebie tłum razem ze swoimi uczniami i rzekł im: «Jeśli kto chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje! ³⁵ Bo kto chce zachować swoje życie, straci je; a kto straci swe życie z powodu Mnie i Ewangelii, zachowa je. ³⁶ Cóż bowiem za korzyść stanowi dla człowieka zyskać świat cały, a swoją duszę utracić? ³⁷ Bo cóż może dać człowiek w zamian za swoją duszę? ³⁸ Kto się bowiem Mnie i słów moich zawstydzi przed tym pokoleniem wiarołomnym i grzesznym, tego Syn Człowieczy wstydzić się będzie, gdy przyjdzie w chwale Ojca swojego razem z aniołami świętymi».

Rozważania:

"Oikos" jest również źródłosłowem słowa "ekologia", nauki o związkach organizmów (w tym nas) ze sobą i swoim otoczeniem.

W Księdze Przysłów Mądrość jest personifikowana jako kobieta, obecna przy stworzeniu i uczestnicząca w nim (8, 22-31). Teologowie różnią się co do tego, czy Mądrość jest tylko zabiegiem literackim, czy też reprezentuje Ducha Świętego, a może nawet pre-inkarnowanego Chrystusa.

Niezależnie od tego, jaki pogląd przyjmiemy, Mądrość niezaprzeczalnie pochodzi od Boga i można ją osiągnąć zarówno poprzez poznawanie natury / Bożego świata (np. 1 Krl 4,29-33), jak i Pisma / Słowa Bożego.

Psalm 19 pięknie nakreśla "dwie księgi" dane przez Boga: naturę (wersety 1-6) i Pismo Święte (wersety 7-11). W jaki sposób możemy zadbać o to, że będziemy zdobywać mądrość poprzez studiowanie obu tych sposobów Bożego samoobjawienia? W jaki sposób fragment z Księgi Przysłów 1, 26-30, mówiący o tym, że katastrofa (często ekologiczna) dotknie tych, którzy ignorują Bożą mądrość, odnosi się do naszej dzisiejszej sytuacji? Czy odnajdujesz na to przykłady w swoim otoczeniu?

W Liście św. Jakuba 3, 7-12 w wyrazistych obrazach skonstrastowano nieposkromiony język ludzki z innymi aspektami natury. Czy w pewien sposób coraz większe oddzielenie ludzkości od natury prowadzi do tego, że mówimy i zachowujemy się w sposób coraz bardziej nienaturalny i szkodliwy?

W Ewangelii św. Marka 8, 34-35 Jezus prosi swoich naśladowców, aby wzięli swój krzyż i poszli za Nim. Jak możemy "wziąć swój krzyż" i naśladować Chrystusa jako Pana stworzenia w erze ekologicznej traumy? Możemy podzielić się historiami działaczy ekologicznych, np. z Ameryki Łacińskiej, którzy stracili życie w walce z potężnymi grupami wpływów, które niszczą Boży świat.

W Ewangelii św. Marka 8,36-37 Jezus pyta, co dobrego jest w tym, że zdobędziemy cały świat, jeśli utracimy duszę. Czy ten werset wzywa nas do skupienia się tylko na "duchowej" ewangelii, czy też jest to raczej wyzwanie rzucone materializmowi, który zatwardza nasze serca przeciwko Bogu i prawdziwej mądrości?

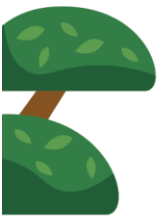
19 września

**XX Niedziela Zwykła / XVI po Trójcy
Świętej**

**WPROWADZANIE POKOJU
SPOSOBEM NA TWORZENIE DOMU**

Księga Przysłów 31, 10-31

- ¹⁰ Niewiastę dzielną któż znajdzie? Jej wartość przewyższa perły.
- ¹¹ Serce małżonka jej ufa, na zyskach mu nie zbywa;
- ¹² nie czyni mu źle, ale dobrze przez wszystkie dni jego życia.
- ¹³ O len się stara i wełnę, pracuje starannie rękami.
- ¹⁴ Podobnie jak okręt kupiecki żywność sprowadza z daleka.
- ¹⁵ Wstaje, gdy jeszcze jest noc, i żywność rozdziela domowi, <a obowiązki - swym dziewczętom>.
- ¹⁶ Myśli o roli - kupuje ją: z zarobku swych rąk zasadza winnicę.
- ¹⁷ Przepasuje mocą swe biodra, umacnia swoje ramiona.
- ¹⁸ Już widzi pożytek z swej pracy: jej lampa wśród nocy nie gaśnie.
- ¹⁹ Wyciąga ręce po kądziel, jej palce chwytają wrzeciono.
- ²⁰ Otwiera dłoń ubogiemu, do nędzarza wyciąga swe ręce.
- ²¹ Dla domu nie boi się śniegu, bo cały dom odziany na lata,
- ²² sporządza sobie okrycia, jej szaty z bisioru i z purpury.
- ²³ W bramie jej mąż szanowany, gdy wśród starszyny kraju zasiądzie.
- ²⁴ Płótno wyrabia, sprzedaje, pasy dostarcza kupcowi.
- ²⁵ Strojem jej siła i godność, do dnia przyszłego się śmieje.
- ²⁶ Otwiera usta z mądrością, na języku jej miłe nauki.
- ²⁷ Bada bieg spraw domowych, nie jada chleba lenistwa.
- ²⁸ Powstają synowie, by szczęście jej uznać, i mąż, ażeby ją sławić:
- ²⁹ «Wiele niewiast pilnie pracuje, lecz ty przewyższasz je wszystkie».
- ³⁰ Kłamliwý wdzięk i marne jest piękno: chwalić należy niewiastę, co boi się Pana.
- ³¹ Z owocu jej rąk jej dajcie, niech w bramie chwalą jej czyny.

Psalm 1

¹ Szczęśliwy mąż,
który nie idzie za radą występnych,
nie wchodzi na drogę grzeszników
i nie siada w kole szyderców,

² lecz ma upodobanie w Prawie Pana,
nad Jego Prawem rozmyśla dniem i nocą.

³ Jest on jak drzewo zasadzone nad płynącą wodą,
które wydaje owoc w swoim czasie,
a liście jego nie więdną:
co uczyni, pomyślnie wypada.

⁴ Nie tak występni, nie tak:
są oni jak plewa, którą wiatr rozmiata.

Toteż występni nie ostoją się na sądzie
ani grzesznicy - w zgromadzeniu sprawiedliwych,

⁶ bo Pan uznaje drogę sprawiedliwych,
a droga występnych zaginie.

⁵

List św. Jakuba 3, 13 -- 4, 3.7-8a

¹³ Kto spośród was jest mądry i rozsądny? Niech wykaże się w swoim nienagannym postępowaniu czynkami dokonanymi z łagodnością właściwą mądrości! ¹⁴ Natomiast jeżeli żywiecie w sercach waszych gorzką zazdrość i skłonność do kłótni, to nie przechwalajcie się i nie sprzeciwiajcie się kłamstwem prawdzie! ¹⁵ Nie na tym polega zstępująca z góry mądrość, ale mądrość ziemską, zmysłową i szatańską. ¹⁶ Gdzie bowiem zazdrość i żądza sporu, tam też bezład i wszelki występpek. ¹⁷ Mądrość zaś [zstępująca] z góry jest przede wszystkim czysta, dalej, skłonna do zgody, ustępliwa, posłuszna, pełna miłosierdzia i dobrych owoców, wolna od względów ludzkich i obłudy. ¹⁸ Owoce zaś sprawiedliwości sieją w pokoju ci, którzy zaprowadzają pokój.

4, ¹ Skąd się biorą wojny i skąd kłótnie między wami? Nie skądinąd, tylko z waszych żądz, które walczą w członkach waszych. ² Pożądacie, a nie macie, żywiecie morderczą zazdrość, a nie możecie osiągnąć. Prowadzicie walki i kłótnie, a nic nie posiadacie, gdyż się nie modlicie. ³ Modlicie się, a nie otrzymujecie, bo się źle modlicie, starając się jedynie o zaspokojenie swych żądz.

⁷ Bądźcie więc poddani Bogu, przeciwstawiajcie się natomiast diabłu, a ucieknie od was.

⁸ Przystąpcie bliżej do Boga, to i On zbliży się do was.

Ewangelia wg św. Marka 9, 30-37

³⁰ Po wyjściu stamtąd podróżowali przez Galileę, On jednak nie chciał, żeby kto wiedział o tym. ³¹ Pouchał bowiem swoich uczniów i mówił im: «Syn Człowieczy będzie wydany w ręce ludzi. Ci Go zabiją, lecz zabity po trzech dniach zmartwychwstanie». ³² Oni jednak nie rozumieli tych słów, a bali się Go pytać.

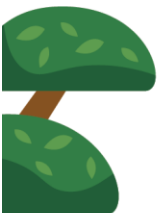
³³ Tak przyszli do Kafarnaum. Gdy był w domu, zapytał ich: «O czym to rozprawialiście w drodze?» ³⁴ Lecz oni milczeli, w drodze bowiem posprzeczekali się między sobą o to, kto z nich jest największy. ³⁵ On usiadł, przywołał Dwunastu i rzekł do nich: «Jeśli kto chce być pierwszym, niech będzie ostatnim ze wszystkich i sługą wszystkich!». ³⁶ Potem wziął dziecko, postawił je przed nimi i objąwszy je ramionami, rzekł do nich: ³⁷ «Kto przyjmuje jedno z tych dzieci w imię moje, Mnie przyjmuje; a kto Mnie przyjmuje, nie przyjmuje Mnie, lecz Tego, który Mnie posłał».

Rozważania:

"Pokój" znajduje się w samym sercu chrześcijańskiej ewangelii. Żyjemy w podzielonym świecie, w którym relacje między ludźmi, naturą i Bogiem są dogłębnie zaburzone. W Chrystusie Bóg przychodzi, aby przynieść "pokój", nie tylko duchowo poprzez przebaczenie grzechów, ale aby przywrócić wszystkie te zniszczone i zerwane relacje.

Hebrajskie pojęcie "shalom", często tłumaczone jako "pokój", odzwierciedla przywrócone relacje w każdym wymiarze: z Bogiem, samym sobą, bliskimi i dalekimi bliźnimi oraz z Ziemią i jej stworzeniami. Jest to zintegrowana wizja "dobrego życia", która łączy w sobie wiarę, sprawiedliwość i pielęgnowanie pokoju - jak to podsumowuje wyidealizowana niewiasta z Księgi Przysłów 31. Zauważcie, jak dba ona o to, aby wszyscy i wszystko mogło się rozwijać: jej rodzina, ubodzy, ziemia, gospodarka! Jest to piękny przykład bycia budowniczym pokoju i domu, wprowadzającym shalom w bardzo praktycznym, lokalnym znaczeniu tego słowa!

Nawiązując do zeszlotygodniowego tematu "Mądrości", w Liście św. Jakuba 3, 17-18 czytamy: "Mądrość zaś [zstępująca] z góry **jest przede wszystkim czysta, dalej, skłonna do zgody, ustępliwa, posłuszna, pełna miłosierdzia i dobrych owoców, wolna od względów ludzkich i obłudy. Owoc zaś sprawiedliwości sięją w pokoju ci, którzy zaprowadzają pokój.**" Jezus powiedział: "Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi." (Mt 5, 9). Wyrażenie 'dzieci Boże' jest często stosowane wobec tych, którzy wierzą w Chrystusa, czyli do wspólnoty Kościoła. W jaki sposób my, jako wspólnota chrześcijańska, możemy wprowadzać pokój zarówno w skali globalnej, jak i lokalnej, szczególnie w kontekście nierówności społecznych i niezrównoważonych

wyborów dotyczących stylu życia?

W dzisiejszym fragmencie Ewangelii Św. Marka 9, 36-37, Jezus mówi nam, że przyjmując dzieci, przyjmujemy samego Boga. Dzisiaj wiele dzieci i młodych ludzi cierpi z powodu niepokoju klimatycznego i rozpacz związanej z przyszłością. Jak możemy na nowo powitać Ojca, starając się lepiej wsłuchiwać w głosy młodych ludzi i w odpowiedzi na nie zmieniać nasze postawy i zachowania?

26 września

XXI Niedziela Zwykła / XVII po Trójcy Świętej

MODLITWA ZA NASZĄ PLANETĘ I JEJ MIESZKAŃCÓW

Księga Estery 7, 1-6.9-10; 9, 20-22

¹ Przyszedł więc król z Hamanem, aby ucztować z królową Esterą. ² A król rzekł do Estery także w drugim dniu podczas picia wina: «Jakie jest twoje życzenie, królowo Estero, a będzie ci dane, i co za prośba twoja? Choćby to była połowa królestwa, stanie się».

³ W odpowiedzi rzekła królowa Estera: «Królu, jeśli mnie darzysz życzliwością i jeśli królowi się podoba, to niech będzie darowane mi życie na moją prośbę i lud mój na moje życzenie! ⁴ Albowiem sprzedano nas, mnie i mój lud, aby nas wygładzić, wymordować i zniszczyć. Gdyby nas sprzedano tylko jako niewolników i niewolnice, milczałabym, chociaż nie wynagrodzi nigdy ciemieżyciel szkody królowi». ⁵ A na to odpowiedział król Aswerus i rzekł królowej Esterze: «Któż jest ten, który zawziął się w sercu swoim, aby to uczynić, i gdzie on jest?»

⁶ I odpowiedziała Estera: «Tym przeciwnikiem i wrogiem jest Haman, ten niegodziwiec». Haman zaś zatrwożył się wobec króla i królowej.

⁹ I rzekł Charbona, jeden z eunuchów, którzy pełnili służbę przed królem: «Oto drzewo, które postawił Haman dla Mardocheusza, co radził dobrze królowi, stoi przed domem Hamana, wysokie na pięćdziesiąt łokci». I rzekł król: «Powieście go na nim!» ¹⁰ I powieszono Hamana na drzewie, które przygotował Mardocheuszowi, a uspokoił się gniew króla.

9, ²⁰ A Mardocheusz opisał te wypadki i rozesłał listy do wszystkich Żydów, którzy byli we wszystkich państwach króla Aswerusa, blisko i daleko, ²¹ aby im wydać polecenie, że mają obchodzić jako święto dzień czternasty w miesiącu Adar i piętnasty w nim - z roku na rok - ²² jako dni, w których Żydzi uwolnili się od nieprzyjaciół, i miesiąc, który obrócił się im ze smutku w radość i z żałoby stał się dla nich dniem wesela, aby obchodzili je jako dni ucztowania i wesela, posyłając innym coś z zapasów żywności, a ubogim dary.

Psalm 124

- ¹ Gdyby Pan nie był po naszej stronie - niech to już przyzna Izrael -
² gdyby Pan nie był po naszej stronie, gdy ludzie przeciw nam powstawali,
³ wtedy połknęliby nas żywcem, gdy ich gniew przeciw nam zapłonął:
⁴ wówczas zatopiłaby nas woda, przepłynąłby nad nami potok;
⁵ wówczas przelałyby się nad nami wezbrane wody.
⁶ Błogosławiony Pan, który nas nie wydał na pastwę ich zębom.
⁷ Dusza nasza jak ptak się wyrwała z sidła ptaszników, sidło się porwało, a my jesteśmy wolni.
⁸ Nasza pomoc jest w imieniu Pana, który stworzył niebo i ziemię.

List św. Jakuba 5, 13-20

¹³ Spotkało kogoś z was nieszczęście? Niech się modli! Jest ktoś radośnie usposobiony? Niech śpiewa hymny! ¹⁴ Choruje ktoś wśród was? Niech sprowadzi kapłanów Kościoła, by się modlili nad nim i namaścili go olejem w imię Pana. ¹⁵ A modlitwa pełna wiary będzie dla chorego ratunkiem i Pan go podźwignie, a jeśli by popełnił grzechy, będą mu odpuszczone.

¹⁶ Wyznawajcie zatem sobie nawzajem grzechy, módlcie się jeden za drugiego, byście odzyskali zdrowie. Wielką moc posiada wytrwała modlitwa sprawiedliwego. ¹⁷ Eliasz był człowiekiem podobnym do nas i modlił się usilnie, by deszcz nie padał, i nie padał deszcz na ziemię przez trzy lata i sześć miesięcy. ¹⁸ I znów błagał, i niebiosy spuściły deszcz, a ziemia wydała swój plon.

¹⁹ Bracia moi, jeśli by ktokolwiek z was zszedł z drogi prawdy, a drugi go nawrócił, ²⁰ niech wie, że kto nawrócił grzesznika z jego błędnej drogi, wybawi duszę jego od śmierci i zakryje liczne grzechy.

Ewangelia wg św. Marka 9, 38-50

³⁸ Wtedy Jan rzekł do Niego: «Nauczycielu, widzieliśmy kogoś, kto nie chodzi z nami, jak w Twoje imię wyrzucał złe duchy, i zabranialiśmy mu, bo nie chodził z nami».

³⁹ Lecz Jezus odrzekł: «Nie zabraniajcie mu, bo nikt, kto czyni cuda w imię moje, nie będzie mógł zaraz źle mówić o Mnie. ⁴⁰ Kto bowiem nie jest przeciwko nam, ten jest z nami. ⁴¹ Kto wam poda kubek wody do picia, dlatego że należycie do Chrystusa, zaprawdę, powiadam wam, nie utraci swojej nagrody.

⁴² Kto by się stał powodem grzechu dla jednego z tych małych, którzy wierzą, temu

byłoby lepiej uwiązać kamień młyński u szyi i wrzucić go w morze.⁴³ Jeśli twoja ręka jest dla ciebie powodem grzechu, odetnij ją; lepiej jest dla ciebie ułomnym wejść do życia wiecznego, niż z dwiema rękami pójść do piekła w ogień nieugaszony.⁴⁵ I jeśli twoja noga jest dla ciebie powodem grzechu, odetnij ją; lepiej jest dla ciebie, chromym wejść do życia, niż z dwiema nogami być wrzuconym do piekła.⁴⁷ Jeśli twoje oko jest dla ciebie powodem grzechu, wyłup je; lepiej jest dla ciebie jednookim wejść do królestwa Bożego, niż z dwójgim oczu być wrzuconym do piekła,⁴⁸ gdzie robak ich nie umiera i ogień nie gaśnie.⁴⁹ Bo każdy ogniem będzie posolony.⁵⁰ Dobra jest sól; lecz jeśli sól smak utraci, czymże ją przyprawicie? Miejcie sól w sobie i zachowujcie pokój między sobą!».

Rozważania:

Istnieje niebezpieczeństwo, że odpowiedzi na niesprawiedliwość klimatyczną i chaos ekologiczny będą polegały jedynie na aktywizmie: kampaniach i rzecznictwie. Dzisiejsze czytania zachęcają nas, abyśmy w czasach kryzysu zwracali się do Boga w modlitwie, zdając sobie sprawę, że aktywizm potrzebuje głębokich podstaw w duchowości, która nas podtrzymuje i odnawia.

W Liście św. Jakuba 5, 13 czytamy: "Spotkało kogoś z was nieszczęście? Niech się modli!". Dalej fragment ten mówi: "Wielką moc posiada wytrwała modlitwa sprawiedliwego." (5, 16b) i podaje przykład Eliasza modlącego się o wstrzymanie deszczu, a następnie modlącego się o deszcz, który doprowadził do owocnych zbiorów (5, 17-18). Czy modlimy się za kryzys klimatyczny? Czy modlimy się o Boże miłosierdzie dla ludzi i miejsc, które cierpią z powodu niszczycielskiej i katastrofalnej suszy lub powodzi, burz lub erozji? Czy modlimy się również za procesy polityczne, za COP26 w Glasgow w listopadzie 2021 r., i o Ducha Bożego, by przemieniał serca światowych przywódców, by dawał im współczucie i ośmielał ich do podejmowania niepopularnych, ale koniecznych decyzji?

Księga Estery opowiada o kobiecie, którą Bóg posłużył się, aby przynieść sprawiedliwość i wybawienie w sercu procesu politycznego. Wiązało się z tym ogromne ryzyko osobiste. Czy potrafimy wstawiać się za osobami znajdującymi się w wyjątkowych okolicznościach, mówić prawdę władzy, kwestionować własne interesy i działać na rzecz ofiar klimatu i samej przyrody?

Ewangelia św. Marka 9, 42 używa mocnego języka, aby ostrzec przed niebezpieczeństwem zgorszenia dzieci i młodzieży. Ostatnie badania przeprowadzone w Wielkiej Brytanii wykazały, że 90% młodych chrześcijan uważa klimat za najbardziej palący i pilny problem dzisiejszych czasów, a jednocześnie 90% twierdzi, że ich Kościoły nie robią wystarczająco dużo w kwestii zmian klimatycznych. Jeśli kościoły są opieszale w modlitwie, mówieniu i działaniu w sprawie zagrożenia klimatycznego, ten fragment sugeruje, że Bóg osądzi nas surowo za udział w osłabieniu wiary młodych ludzi. Naszą odpowiedzią musi być lament i pokuta, modlitwa i post, a także zdecydowane wypowiedzi i działanie.

3 października

XXII Niedziela Zwykła / XVIII po Trójcy Świętej

DOM I NADZIEJA NA PRZYSZŁOŚĆ

Księga Hioba 1,1; 2, 1-10

1, ¹ Żył w ziemi Us człowiek imieniem Hiob. Był to mąż sprawiedliwy, prawy, bogobojny i unikający zła.

2, ¹ Pewnego dnia, gdy synowie Boży udawali się, by stawić się przed Panem, poszedł i szatan z nimi, by stanąć przed Panem. ² I rzekł Pan do szatana: «Skąd przychodzisz?» Szatan odpowiedział Panu: «Przemierzałem ziemię i wędrowałem po niej». ³ Rzekł Pan szatanowi: «Zwróciłeś uwagę na sługę mego, Hioba? Bo nie ma na całej ziemi drugiego, kto by był tak prawy, sprawiedliwy, bogobojny i unikający zła jak on. Jeszcze trwa w swej prawości, choć mnie nakłoniłeś do zrujnowania go, na próżno». ⁴ Na to szatan odpowiedział Panu: «Skóra za skórę. Wszystko, co człowiek posiada, odda za swoje Życie. ⁵ Wyciągnij, proszę, rękę i dotknij jego kości i ciała. Na pewno Ci w twarz będzie złorzeczył». ⁶ I rzekł Pan do szatana: «Oto jest w twojej mocy. Życie mu tylko zachowaj!»

⁷ Odszedł szatan sprzed oblicza Pańskiego i obsypał Hioba trądem złośliwym, od palca stopy aż do wierzchu głowy. ⁸ [Hiob] wziął więc skorupę, by się nią drapać siedząc na gnoju. ⁹ Rzekła mu żona: «Jeszcze trwasz mocno w swej prawości? Złorzecz Bogu i umieraj!» ¹⁰ Hiob jej odpowiedział: «Mówisz jak kobieta szalona. Dobro przyjęliśmy z ręki Boga. Czemu zła przyjąć nie możemy?» W tym wszystkim Hiob nie zgrzeszył swymi ustami.

Psalm 26

¹ Dawidowy. Oddaj mi, Panie, sprawiedliwość, bom nienagannie postępowałem i nie byłem chwiejny, pokładając nadzieję w Panu.

² Doświadcz mnie, Panie, wystaw mnie na próbę, wybadaj moje nerki i serce:

³ Bo mam przed oczyma Twoją łaskawość i postępuję w Twej prawdzie.

⁴ Nie zasiadam z ludźmi fałszywymi ani z niegodziwymi się nie spotykam.

⁵ Nie cierpię zgromadzenia złoczyńców, a nie przestaję z występnyymi.

⁶ Umywam moje ręce na znak niewinności i obchodzę Twój ołtarz, Panie,

⁷ by obwieszczać głośno chwałę i rozpowiadać wszystkie Twoje cuda.

⁸ Panie, miłuję dom, w którym mieszkasz, i miejsce, gdzie przebywa Twoja chwała.

⁹ Nie dołączaj mej duszy do grzeszników i Życia mego do ludzi pragnących krwi,

¹⁰ w ich rękę zbrodnia, a ich prawica pełna jest przekupstwa.

¹¹ Ja zaś postępuję nienagannie, wyzwól mnie i zmiłuj się nade mną!

¹² Moja stopa stoi na równej drodze, na zgromadzeniach błogosławię Pana.

List do Hebrajczyków 1,1-4; 2, 5-12

¹ Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, ² a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna. Jego to ustanowił dziedzicem wszystkich rzeczy, przez Niego też stworzył wszechświat. ³ Ten [Syn], który jest odbłaskiem Jego chwały i odbiciem Jego istoty, podtrzymuje wszystko słowem swej potęgi, a dokonawszy oczyszczenia z grzechów, zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach. ⁴ On o tyle stał się wyższym od aniołów, o ile odziedziczył wyższe od nich imię.

2, ⁵ Nie aniołom bowiem poddał przyszły świat, o którym mówimy. ⁶ Ktoś to na pewnym miejscu stwierdził uroczyście, mówiąc:

Czym jest człowiek, że pamiętasz o nim,
albo syn człowieczy, że się troszczysz o niego;

⁷ mało co mniejszym uczyniłeś go od aniołów,
chwałą i czcią go uwieńczyłeś.

⁸ Wszystko poddałeś pod jego stopy. Ponieważ zaś poddał Mu wszystko, nic nie zostawił nie poddanego Jemu. Teraz wszakże nie widzimy jeszcze, aby wszystko było Mu poddane. ⁹ Widzimy natomiast Jezusa, który mało od aniołów był pomniejszony, chwałą i czcią ukoronowanego za cierpienia Śmierci, iż z łaski Bożej za wszystkich zaznał Śmierci. ¹⁰ Przystało bowiem Temu, dla którego wszystko i przez którego wszystko, który wielu synów do chwały doprowadza, aby przewodnika ich zbawienia udoskonalił przez cierpienie. ¹¹ Tak bowiem Ten, który uświęca, jak ci, którzy mają być uświęceni, z jednego [są] wszyscy. Z tej to przyczyny nie wstydy się nazwać ich braćmi swymi, mówiąc:

¹² Oznajmię imię Twoje braciom moim,
pośrodku zgromadzenia będę Cię wychwalał.

² Przystąpili do Niego faryzeusze i chcąc Go wystawić na próbę, pytali Go, czy wolno mężowi oddać żonę. ³ Odpowiadając zapytał ich: «Co wam nakazał Mojżesz?» ⁴ Oni rzekli: «Mojżesz pozwolił napisać list rozwodowy i oddać». ⁵ Wówczas Jezus rzekł do nich: «Przez wzgląd na zatwardziałość serc waszych napisał wam to przykazanie. ⁶ Lecz na początku stworzenia Bóg stworzył ich jako mężczyznę i kobietę: ⁷ dlatego opuści człowiek ojca swego i matkę ⁸ i złączy się ze swoją żoną, i będą oboje jednym ciałem. A tak już nie są dwoje, lecz jedno ciało. ⁹ Co więc Bóg złączył, tego człowiek niech nie rozdziela!»

¹⁰ W domu uczniowie raz jeszcze pytali Go o to. ¹¹ Powiedział im: «Kto odda żonę swoją, a bierze inną, popełnia cudzołóstwo względem niej. ¹² I jeśli żona opuści swego męża, a wyjdzie za innego, popełnia cudzołóstwo».

¹³ Przynosili Mu również dzieci, żeby ich dotknął; lecz uczniowie szorstko zabraniali im tego. ¹⁴ A Jezus, widząc to, oburzył się i rzekł do nich: «Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie, nie przeszkadzajcie im; do takich bowiem należy królestwo Boże. ¹⁵ Zaprawdę, powiadam wam: Kto nie przyjmie królestwa Bożego jak dziecko, ten nie wejdzie do niego». ¹⁶ I biorąc je w objęcia, kładł na nie ręce i błogosławił je.

Rozważania:

Trzeci tydzień z rzędu Ewangelia mówi o miejscu dzieci w królestwie Bożym. W

Ewangelii św. Marka 10, 14-15 Jezus błogosławi dzieci i mówi: "Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie, nie przeszkadzajcie im; do takich bowiem należy królestwo Boże. Zaprawdę, powiadam wam: Kto nie przyjmie królestwa Bożego jak dziecko, ten nie wejdzie do niego." Współczesne dzieci odziedziczą zubożały i niestabilny świat powstały w wyniku naszych zaniedbań w zakresie przeciwdziałania załamaniu się klimatu i ekologii. Wiele z nich cierpi z powodu głębokiego niepokoju i rozpacz. A jednak Królestwo Boże należy do "takich jak oni". Jak możemy uczyć się od dzisiejszych dzieci i młodzieży, jednocześnie upodabniając się do nich w zaufaniu i przejrzystym postrzeganiu rzeczywistości?

Nadzieja jest kluczem do przetrwania rozpacz. Nauczanie Jezusa o Królestwie

Bożym mówi o przyszłej nadziei, która jest zagwarantowana i pewna. Nawet jeśli dzisiaj, pośród tylu cierpień, widzimy tylko przebłyski i przelotne znaki nadziei, możemy nadal żyć w blasku naszej modlitwy: "Przyjdź królestwo Twoje, bądź wola Twoja jako w niebie, tak i na Ziemi". Pewnego dnia Królestwo Boże przyjdzie w całej swej chwalebnej pełni. Nie oznacza to, że mamy biernie czekać. To raczej daje nam motywację, by żyć dzisiaj w świetle tej przyszłej prawdy.

Fragmenty Listu do Hebrajczyków 1,1-4 i 2,5-12 mówią o Jezusie jako Panu całego stworzenia. On jest tym, przez którego Bóg stworzył wszechświat (1,2), i który podtrzymuje wszystko "słowem swej potęgi" (1,3). On jest "dziedzicem wszystkiego" (1, 2), teraz ukoronowany chwałą i cziłą (2,9) z powodu swojej zbawczej śmierci i cierpienia. Możemy mieć nadzieję na przyszłość całego stworzenia, ponieważ Chrystus, który umarł, zmartwychwstał i teraz króluje w

chwale. On jest tym, "dla którego wszystko i przez którego wszystko istnieje" (2, 10).

W jakiś tajemniczy sposób List do Hebrajczyków 2 sugeruje również, że my, wierzący, razem z Chrystusem mamy udział w Jego chwale, uświęceni i "ukoronowani chwałą i czcią", ze wszystkimi rzeczami złożonymi pod nasze stopy (2,7-8, cytując Psalm 8). Już w pierwszym rozdziale Księgi Rodzaju, ludzie zostali stworzeni na obraz Boży i otrzymali zadanie odwzorowania Bożych celów miłości poprzez kierowanie stworzeniem. Wielokrotnie zawadziliśmy, ale tutaj, podobnie jak w Liście do Rzymian 8, 19, który mówi, że "Bo stworzenie z upragnieniem oczekuje objawienia się synów Bożych", wydaje się, że Kościół ("synowie i córki" Boga) po raz kolejny otrzymuje rolę gospodarza we wspólnocie stworzenia. Jest to zarówno głęboka i wymagająca pokory tajemnica, jak i wielki przywilej i odpowiedzialność.

